

G.P.P. Burggraaf

Trap en mate
in de kennis
van Christus

Gesprek tussen Wetgeleerde en Christen

**REFORMATIE E-BOOK
UITGAVE - 2012**

CIP GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Burggraaf G.P.P.

“Trap en mate in de kennis van Christus”
Gesprek tussen Wetgeleerde en Christen
Omslagillustratie: Vader, jongeling en kind
en de drie trappen in het geestelijke leven
Trefwoord: theologie / prediking

ISBN 90-76100-23-3

NUGI 632

© COPYRIGHT BIJ UITGEVERIJ “DE ROKENDE VLASWIEK”
HASKAMP / STOLWIJK - 1998 - 2012

*Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt
door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook,
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.*

G.P.P. Burggraaf

TRAP EN MATE IN DE KENNIS VAN CHRISTUS

GESPREK TUSSEN
WETGELEERDE EN CHRISTEN

“Ik schrijf u, kinderkens, want de zonden zijn u vergeven om Zijns Naams wil. Ik schrijf u, vaders! want gij hebt Hem gekend, Die van den beginne is. Ik schrijf u, jongelingen, want gij hebt den boze overwonnen. Ik schrijf u, kinderen, want gij hebt den Vader gekend. Ik heb u geschreven, vaders, want gij hebt Hem gekend, Die van den beginne is. Ik heb u geschreven, jongelingen, want gij zijt sterk, en het Woord Gods blijft in u, en gij hebt den boze overwonnen”, 1 Joh. 2:12-14.

Uitgeverij “De rokende Vlaswiek”
Postbus 47 - 2820 AA Stolwijk

Woord vooraf

Met de bede voor een nieuwe doorleving van de Reformatie is dit eerder uitgegeven boekje ge-update en in de vorm van een E-Book gepubliceerd. Het boekje bevat een gesprek tussen Wetgeleerde en Christen over de geloofsleer, waarin de zogenaamde 'standenleer' van de Wetgeleerde door Christen aan de Schrift wordt getoetst en weerlegd. Dit boekje is tevens een weerlegend antwoord op het comriaanse dwaalboekje van ds. A. Moerkerken, getiteld: "Bethel en Pniël". Verschillende dwalingen die tijdens de Nadere Reformatie zijn ingeburgerd en door de Afscheiding zijn overgenomen, worden in dit boekje eveneens aan de leer der Schrift getoetst en verworpen. Dit boekje kan ook als een aanvullend vervolg op het eerder uitgegeven boekje: "Bethel en Pniël opgehelderd in de drie trappen der wedergeboorte" worden beschouwd. Kerkelijk refoland en haar buitenlandse denominaties zijn al lange tijd afgeweken van de leer en de bevinding waarmee de Kerk staat of valt, nl. de bijbelse leer van de rechtvaardiging van de goddeloze. De Reformatie is in haar kindergeboorte blijven steken, terwijl de ware Kerk altijd weer gereformeerd dient te worden. Ook de Schriftuurlijke leer der heiligmaking is zwaar verbasterd in onze dagen, aangezien de 17e eeuwse theologie de Wet weer door een achterdeur heeft binnengehaald, dus uit de Ark gehaald en naast Christus geplaatst, met als gevolg dat het Refodom is teruggekeerd richting Rome à la 'habit of sanctification', ofwel ingestorte (hebbelijke) heiligheid, waarvan de paus likkebaardt.

O, Nederland, o, Reformatieland, wanneer zult ge ontwaken uit de roes van Rome?

31 Oktober 2012
G.P.P. Burggraaf

"Wee de mens die meer wil zijn dan een lijdelijk werktuig in Gods hand."

Dr. H.F. Kohlbrugge

"Een waar gelovige zonder enige verzekerdheid van zijn zaligheid, is bij mij niet anders dan een gedrochtelijk hersenschim, ofwel een gelovige zonder geloof."

Ds. Th. van der Groe

Geliefde medereiziger, wie u ook bent en wat uw opleiding ook mag zijn, als u de Heere toebehoort, zult u nooit bevrediging kunnen vinden in de wijsgerige theologie. U kunt dan wel de leer van een of andere denker overnemen, of de zienswijze van een of ander filosoof, maar hun leer is in vergelijking met het zuivere Woord van God niet meer dan wat kaf is in vergelijking met de tarwe. Op zijn best kan het verstand het ABC van de waarheid ontdekken en zelfs dat valt nog te betwijfelen, terwijl in Jezus Christus alle schatten der wijsheid en der kennis zijn te vinden. Alle pogingen van christenen om genoeg te nemen met allerlei wijsgerige theologische systemen zijn gedoemd te mislukken. De ware erfgenamen van de hemel zullen de waarheid vinden in de grote, eenvoudige werkelijkheid, die het gezicht van de ongeletterde doet stralen van vreugde en die het hart van de arme zondaar verblijdt: "Jezus Christus is in de wereld gekomen om zondaren zalig te maken."

Charles Haddon Spurgeon

GESPREK

tussen

Wetgeleerde en Christen

"De standenleer der Afscheiding aan de bijbelse geloofsleer getoetst en verworpen"

Wetgeleerde: Zeg Christen, ik zou met u eens gaarne willen spreken over de standen in het genadeleven.

Christen: Om wat oorzaak wilt u met mij daarover spreken, heer Wetgeleerde? Is het omdat u de Schrift niet verstaat, of hebt u geen kennis aan Christus?

Wetgeleerde: Ik versta de Schrift zeer wel. U hebt het over Christus, maar het geestelijke leven begint niet met Christus. Velen van Gods volk leren de Persoon van Christus niet eens kennen.

Christen: Als het geestelijke leven niet met Christus begint, bent u met uw godsdienst, op zijn best gezegd, niet verder dan de rijke jongeling. Christus is immers de Opstanding en het Leven, de Alpha en de Omega, het Begin en het Einde. Als u zegt dat velen van Gods volk de Persoon van Christus niet leren kennen, geeft u zelf al aan dat zulk volk, Gods volk niet is, maar familie is van de rijke man, die uiteindelijk zijn ogen opsloeg in de hel. Al Gods volk weet, naar de mate des geloofs, hiervan: *"En dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, den enigen waarachtigen God, en Jezus Christus, Dien Gij gezonden hebt"*, Joh. 17:3.

Wetgeleerde: Ik kan het daarmee niet eens zijn. Met zo'n

visie zou iemand in onze kerk zijn lidmaatschap riskeren.

Christen: U bent dus lid van de Roomse kerk?

Wetgeleerde: Nee, ik ben lid van de Stichting 'Voorwaarts Christenstrijders' en ik heb een neonomiaanse bloedband met Richard Baxter. Ook ben ik een hartstochtelijk aanhanger van de embryo-filosofie van dr. A. Comrie en de heilshistorische standenleer à la ds. A. Moerkerken.

Christen: Dan begrijp ik dat u zo verwaald bent. Maar u strijdt er lustig op los aan het front van de papieren religie?

Wetgeleerde: Ja, en we maken dagelijks vorderingen, zij het met vallen en opstaan. We strijden voor het goede doel en daarin weet ik me gesterkt door het toenemende aantal leden van de Stichting, want die mensen willen allemaal voorwaarts al of niet met een *heartcry*. Stilstand is immers achteruitgang. Wat de wedergeboorte betreft: die begint niet met het kennen van Christus, maar met de ellendekennis. Als u de werken van dr. Comrie goed zou bestuderen, zult u zijn leer moeten bijvallen.

Christen: 1. Uw brede-weg-strijd 'voor het goede doel' staat haaks op de wettige strijd des geloofs op de smalle weg. Uw spraak maakt u openbaar. Vorderingen maken kan alleen op de brede weg, want op de smalle weg moet Christus wassen en ik minder worden.

2. De embryo-filosofie van Comrie hebben we al genoegzaam weerlegd in de boeken en de website-perkamenten en u had daar allang nota van kunnen nemen. Uw affiniteit met de Afscheiding is veelzeggend, want tot op de dag van vandaag borduurt de Afscheiding voort op de embryo-filosofie van Comrie en de comriaanse misgeboorteleer van ds. G.H. Kersten en vereenzelvigen

deze dwaalleringen met de heilsleer van Gods Woord. Het is trouwens geen *Sola Comrie*, maar *Sola Scriptura*.

Wetgeleerde: Ik wil het ook wel van een andere kant belichten. We zullen een en ander eens bezien vanuit de onderscheiden 'standen' in het genadeleven. In het leven van de bijbelheiligen zien we namelijk het grote onderscheid tussen de levendmaking en de rechtvaardigmaking én het onderscheid tussen een geopenbaarde Middelaar en een toegepaste Middelaar. Dat onderscheid wordt zo vaak gemist in de hedendaagse prediking, maar me dunkt dat we er samen wel uitkomen.

Christen: Hoe komt u aan al die 'onderscheiden' wijsheid?

Wetgeleerde: Wel, tijdens een diepgaand onderzoek ontdekte ik dat onderscheid in het leven van Jakob in Bethel en Pniël en bij Ruth op de akker van Boaz. Ook in het leven van de discipelen is er onderscheid tussen een geopenbaarde en een toegepaste Middelaar.

Christen: Hebt u de uitslag van uw onderzoek ook aan de leer van de Schrift getoetst?

Wetgeleerde: Jawel, en ik moet zeggen, dat ik er goed in geslaagd ben om vanuit het leven van de bijbelheiligen de zuivere gangen van Gods volk te verklaren. Ik heb het leven van Jakob en die van de discipelen in een boekje samengevat. Het is erg leerzaam.

Christen: Schaart u het bedrog van Jakob ook onder *de zuivere gangen* van Gods volk? Dat lijkt me niet met elkaar in overeenstemming.

Wetgeleerde: Ik meen dat we Jakob helemaal niet zozeer als een bedrieger moeten zien, maar veel meer als een man

die het om God te doen was, zoals ook ds. Moerkeerken dat leert. Maar laat ik u eerst een gedeelte uit mijn boekje voorlezen, misschien komen we dan wat verder.

Christen: Ik zou zeggen, steek maar van wal.

Wetgeleerde: De weg van Jakob en de discipelen kunnen we exemplarisch voorschrijven, voor de Kerk van alle tijden en plaatsen. De toeleidende weg tot Christus lag voor Jakob tussen Bethel en Pniël, en duurde zo'n twintig jaar. De discipelen zijn drie jaar op de toeleidende weg geweest tot het heilsfeit van Pasen. Jakob en de discipelen liepen op de toeleidende weg echter nog met een open schuld over de aarde. De vaders in de genade hebben echter wel kennis aan Pasen, maar de...

Christen: Stop maar! Ik hoor nu al drie dwalingen. De weg van Jakob en de discipelen kan niet als een exemplarische bekering voor Gods volk worden geleerd, zonder de leer van Christus geweld aan te doen. De Pinksterlingen bijvoorbeeld, werden in een punt des tijds overtuigd van hun verloren staat voor God en kwamen krachtadig tot het geloof en de vrijheid in Christus. Denk in dit verband ook aan de bekering van Paulus en die van de stokbewaarder.

In de tweede plaats had u het over de toeleidende weg, waar ik ook wel van wil spreken, maar niet in het kader van de wedergeboorte, maar in het kader van het ontdekkende werk van de Wet, in de overtuiging van zonde, gerechtigheid en oordeel, dat aan het geloof in Christus voorafgaat. De toeleidende weg is op zijn best gesproken slechts een wegversmalling op de brede weg. Bovendien vervalst u het geloof van Jakob en de discipelen, door uw open-schuld-leer, terwijl Gods Woord duidelijk leert dat zowel de zuigelingen als de vaders in de genade vergeving der zonden hebben en daarvan verzekerd zijn

naar de mate des geloofs. Voordat u verder gaat, bepaal ik u eerst bij zeven bijbelse waarheden als grondregels van ons gesprek, want om pelagiaanse droombeelden zit ik niet verlegen.

1. **Ook de klein- en zwakgelovigen zijn bewust met Christus verenigd door het geloof.** “Maar zo wie een van deze kleinen, **die in Mij geloven, ergert...**”, Matth. 18:6. “Totdat wij allen zullen komen tot de enigheid des geloofs en der kennis van den Zoon Gods, tot een volkomen man, **tot de mate van de grootte der volheid van Christus**”, Ef. 4:13.
2. **Zonder de dood van de oude mens (Gal. 2:19-20) en zonder vergeving der zonden, is men niet wedergeboren.** “Ligt niet tegen elkander, dewijl gij uitgedaan hebt den ouden mens met zijn werken en aangedaan hebt den nieuwen mens, die vernieuwd wordt tot kennis, naar het evenbeeld Desgenen, Die hem geschapen heeft”, Kol. 3:9-10. “Om Zijn volk kennis der zaligheid te geven, in vergeving hunner zonden”, Luk. 1:77. “In Denwelke wij de verlossing hebben door Zijn bloed, namelijk de vergeving der zonden”, Kol. 1:14.
3. **De 'toeleidende weg' is niet meer dan een wegversmalling op de brede weg; een aflopende weg welke woest is (Hand. 8:26); een overtuigend werk der Wet, dat aan de wedergeboorte voorafgaat.** “Doch eer het geloof kwam, waren wij onder de Wet in bewaring gesteld, en zijn besloten geweest tot op het geloof, dat geopenbaard zou worden. Zo dan, de Wet is onze tuchtmeester geweest tot Christus, opdat wij uit het geloof zouden gerechtvaardigd worden”, Gal. 3:23-24.
4. **De Bijbel leert maar één rechtvaardigmaking,**

namelijk, de rechtvaardiging door het geloof. “Zo dan, gelijk door één misdaad de schuld gekomen is over alle mensen tot verdoemenis; alzo ook door één rechtvaardigheid komt de genade over alle mensen tot rechtvaardigmaking des levens”, Rom. 5:18.

5. **Een zwakgelovige keert dikwijls terug tot het verbroken werkverbond, maar zijn aandeel is vast in Christus.** “Staat dan in de vrijheid, met welke ons Christus vrijgemaakt hééft, en wordt niet wederom met het juk der dienstbaarheid bevangen”, Gal. 5:1.
6. **Gods volk leeft gedurig de hel in, omdat zij in het licht der Wet vleselijk is en blijft tot haar laatste snik, evenwel bezit zij een onsterfelijke hoop.** “En de hoop beschaamt niet, omdat de liefde Gods in onze harten uitgestort is door den Heiligen Geest, Die ons is gegeven. Want Christus, als wij nog krachteloos waren, is te Zijner tijd voor de goddelozen gestorven”, Rom. 5:5-6.
7. **Net als de tweede bekering (Luk. 22:32), is de verzegeling met de Persoon des Heiligen Geestes dikwijls een nadere weldaad in het leven der genade en onderscheiden van de inwoning des Geestes.** “In Welken ook gij zijt, nadat gij het Woord der waarheid, namelijk het Evangelie uwer zaligheid gehoord hebt; in Welken gij ook, nadat gij geloofd hebt, zijt verzegeld geworden met den Heiligen Geest der belofte”, Ef. 1:13. “Daarom, broeders, benaastigt u te meer, om uw roeping en verkiezing vast te maken; want dat doende zult gij nimmermeer struikelen”, 2 Pet. 1:10.

Wetgeleerde: Ik bewijs mijn religieuze overtuiging liever

met kostelijke oudvaderlijke-citaten, want met al die teksten die u opsomt kan ik niet zo uit de voeten. Een Schriftuitlegger als dr. Comrie legt het allemaal zo begrijpelijk uit. En wat dacht u van de onovertroffen ds. Smytegelt? Dat waren mannen met gezag!

Christen: Ik ben er van overtuigd dat als genoemde oudvaders nog in de tijd waren, ze u terstond in de boeien lieten slaan met al die 'voorvader-verering'. Ik heb achting voor bepaalde oudvaders, maar als ze misbruikt worden om de Bijbel te bewijzen, is dat ordinaire beeldenverering en die afgoderij staat op gelijke voet met de afgoderij omtrent het beeld van Nebukadnezar, dat evenwel door de Steen, Christus, vermorzeld werd.

Wetgeleerde: Dat klinkt als heiligheidsschennis in mijn oren!

Christen: Dat is dan jammer voor u, maar er staat geschreven: *"Vervloekt is de man, die op een mens vertrouwt, en vlees tot zijn arm stelt, en wiens hart van den HEERE afwijkt!" Jer. 17:5.*

Wetgeleerde: Wat bent u voor een mens? U hebt het alleen maar over Christus, maar hoe denkt u over de Wet?

Christen: Ik ben een Christen, omdat ik van Christus ben. Wat uw vraag over de Wet betreft, u draait de zaak om, heer Wetgeleerde, uw vraag had moeten luiden: Hoe denkt de Wet over u?

Wetgeleerde: Wel, de Wet is erg tevreden met mensen die netjes leven, ernstig hun weg gaan en trachten het goede te doen. De Wet belooft immers het leven aan hen die de geboden doen. Daaruit bestaat ook mijn dankbaarheid.

Christen: Heer Wetgeleerde! U verstaat niets van de Wet, want al zou u in de Wet van Mozes geloven, dan zou u ook in Christus geloven. *"Want indien gij Mozes geloofdet, zo zoudt gij Mij geloven; want hij heeft van Mij geschreven", Joh. 5:46.* U maakt van de Wet een aan-de-slag regel, maar de Wet ontdekt, vervloekt, doodt, dondert en verdoemt!

Wetgeleerde: Niet zo luid! Ik krijg hartkloppingen bij zulke taal. God is liefde en daar voel ik me wel bij. We moeten maar laag bij de grond blijven.

Christen: Heer Wetgeleerde, nu ter zake!

Wetgeleerde: Ik heb ook twee grondregels die in onze kerk als gemeengoed beschouwd worden. Ten eerste: De rechtvaardigmaking geschiedt **buiten** ons. Ten tweede: De heiligmaking geschiedt **in** ons.

Christen: Alweer een valse leer. De rechtvaardigmaking én de heiligmaking staan in Christus volkomen op rekening van de levende Kerk door toerekening, dus door de Christus **vóór** ons (1 Kor. 1:30). De grond van de rechtvaardigmaking ligt buiten ons in Christus, maar de weldaad van de rechtvaardigmaking geschiedt niet buiten ons, maar op hetzelfde moment zowel in de hemel als in de ziel, zowel aan de zijde Gods als aan 's mensen zijde. Stel, dat de rechtvaardigmaking buiten ons geschiedt, waarom zouden we dan nog om de toepassing verlegen zitten? Uw scheidt wat God in Christus samengevoegd heeft en uw leerstellingen, heer Wetgeleerde, zijn derhalve puur op kuyperiaanse veronderstellingen gebaseerd.

Wetgeleerde: Kunt u uw beschuldiging aan mijn adres uit Schrift bewijzen?

Christen: Jazeker, want u spreekt contra hetgeen Gods

Woord ons bij monde van Paulus leert: *“Maar uit Hem zijt gij in Christus Jezus, Die ons geworden is Wijsheid van God, en Rechtvaardigheid, en Heiligmaking, en Verlossing”, 1 Kor. 1:30.* Lees daarbij ook 1 Timotheus 6:20.

Ik weet wel waar de knoop op vastzit, want dat er op dit punt zoveel dwalingen zijn, is een gevolg van een vermenging van Wet en Evangelie in de huidige prediking en daaruit volgt een ingebeeld of een verondersteld geloof. Een mens van nature wil nu eenmaal niet afgesneden worden van de eerste Adam, om van dood levend gemaakt te worden en op rekening van de tweede Adam te leven. Toen God in mijn leven er zaligmakend aan te pas kwam, had ik mijn laatste snik in het werkverbond gesnikt en mijn oude mens de laatste adem uitgeblazen. Toen geschiedde het wonder van de levendmaking: de doden zullen horen, de stem van de Zoon van God en die ze gehoord hebben, zullen leven (Joh. 5:25). Toen was het niet meer mogelijk om niet te geloven. De godsdienstige mens van nature werkt zich liever dood, dan de genade in Christus om niet te ontvangen.

Wetgeleerde: Maar zo is het bij mij niet, want ik pleit elke dag op het verbond.

Christen: Dat dacht ik wel, maar zo was het bij mij wel! Als de Wet de mens als een verbondsbreker ontmaskert, wat valt er dan nog te pleiten? Al die pleitredenen van de oude mens onder de Wet op het verbond is niet geestelijk, maar puur emotioneel en brengen alleen maar wat emotionele gunning teweeg, waar niets van God in is. Gunnende mensen zijn heel populair in onze dagen, maar er is geen schepsel zo gunnend als de duivel, want die probeert al zesduizend jaar de mens wijs te maken dat alle gunnende en humanitaire mensen naar de hemel gaan. In de kerk doet hij het wat listiger, want daar maakt hij van het werkverbond een deugd en van de Doop een grond. Met

die leugens heeft hij zijn miljoenen al verslagen. Dat zult u toch wel met me eens zijn? Tenminste, als uw oren gekregen hebt om te horen en een hart om op te merken.

Wetgeleerde: Ik ben wel wat doof aan mijn rechteroor en er ontgaat mij soms iets van wat u zegt, maar ik zal wat gaan verzitten, wellicht vang ik dan wat meer op. Ik ben altijd zeer begerig naar de onvervalste melk van het Evangelie.

Christen: Dan zult u er goed aan doen om eerst die zure melk van u verre van u te werpen. U had het over begeren. Zult u er goed aan denken, dat God geen begerige mensen rechtvaardigt, maar enkel goddelozen!

Laatst was er een doctorandus-trio uit de Ger. Gem. dat beweerde dat een begeerte naar genade al genade is. Om deze losse flodder geloofwaardig te maken lieten ze William Perkins buikspreek, maar wat de Schrift leert lieten de heren buiten beschouwing. Ik zal u de brieven nog wel voorlezen die ik aan hen geschreven heb. Wat deze heren beweren, is een zielsbedrieglijke voorstelling van zaken, waarin de duivel grote schik heeft. U moet echt niet denken dat de duivel zich altijd in een briesende-leeuw-gedaante manifesteert. Hij komt meestal in de gedaante van een engel des lichts, die met zijn ootmoedige gestalte en zedelijke voordracht indruk probeert te maken bij het gewone volk en zelfs probeert de uitverkorenen te verleiden. Onlangs zei er een kerkelijk jeugdleider tegen zijn gehoor dat hij ernstig probeerde naar Gods geboden te leven. Nu, dat is een goed ding. De rijke jongeling was echter een stuk verder gevorderd, want die had, naar zijn idee, alle geboden onderhouden van zijn jonkheid af. Maar er ontbrak hem nog één ding, namelijk, om al zijn godsdienst te verkopen, zijn kruis op te nemen achter de Heere Jezus aan. Daarin had hij echter niet veel zin. Dat tekent de kerk van vandaag. De ergernis van het kruis is

massaal tenietgedaan, opdat men niet vervolgd zou worden. Een doe-wet doet het echter altijd beter dan het Evangelie van vrije genade, zeker in onze dagen, maar dat is altijd al zo geweest. Voor de oude mens onder de Wet maakt Mozes altijd meer indruk dan Christus, maar ook dat is geen nieuws. En ook in allerlei refoboeken, tijdschriften en gelijknamige kerkbladen krijgen we allerlei mozaïsche recepten opgediend in een refojasje.

Tegenwoordig ben je een 'rechtvaardigmakingsdrijver' als je zegt dat de rechtvaardigmaking samen valt met de wedergeboorte. Ook worden degenen die de zekerheid des geloofs leren, als 'dopers' bestempeld, terwijl het geheel naar de Schrift is: *"Ik weet, Wien ik geloofd heb, en ik ben verzekerd, dat Hij machtig is, mijn pand, bij Hem weggelegd, te bewaren tot dien dag", 2 Tim. 1:12.*

In het minste ware geloof is zekerheid, anders is geloof geen geloof, maar louter inbeelding. Een waar gelovige weet ook dat hij gelóóft! Geloof is namelijk het tegenovergestelde van misschien. Rome heeft de zekerheid des geloofs op het Concilie van Trente vervloekt en tot op de huidige dag nooit herroepen. Volgens Rome kun je van je zaligheid nooit zeker zijn. Die dwaalleer wordt helaas in onze dagen vanaf vele gereformeerde kansels verkondigd.

Er zijn er ook velen die zich rijk rekenen met een valse zekerheid. Dat zijn mensen die de dagelijkse bekering en het waaarachtige berouw missen. Die mensen zijn nooit arm van geest, maar rijk en verrijkt, hebbende geens dings gebrek. 'Schijn en zijn' liggen altijd dicht bij elkaar, terwijl er toch een eeuwigheidsverschil tussen ligt.

Een van de grootste dwalingen in onze dagen is wel dat men weer Kuyperiaans is gaan veronderstellen. Rome leert idem dito, met dit verschil: "Het zal in het vagevuur nog moeten blijken of je wel genoeg goede werken hebt gedaan." Abraham Kuyper zei het zo: "Je moet aannemen dat je wedergeboren bent, zolang het tegendeel blijkt." De 'lichten' doen het wat vrijer, want die meesten hebben,

volgens zeggen, nooit een tijd gehad dat ze Jezus niet lief hadden. Dat zijn dus mensen die nooit de zondebreuk tussen God en hun ziel hebben ingeleefd en nooit van de verboden boom zouden hebben gegeten. Maar er zijn ook 'zwaren' die beweren: "Al ben je alvast maar op de toeleidende weg, dan ben je in ieder geval gerechtvaardigd bij God vandaan." De 'zwaren' zijn dus ook zo licht als hop. Ik zal u zeggen, heer Wetgeleerde, dat al deze onbijbelse leringen en veronderstellingen er als koek ingaat bij het gros kerkpubliek. U weet dat Abraham Kuyper de veronderstelde wedergeboorte leerde. Op grote schaal doet men -in navolging van ds. G.H. Kersten- precies hetzelfde en leert men een verondersteld geloof en een veronderstelde rechtvaardigmaking die gepaard gaan met een onbewuste kennis van Christus.

De 'verbondsmatigen' leren hetzelfde in een andere vorm en beweren: "Door de Doop ben je wedergeboren, want je mag niet twifelen aan de belofte Gods." Iets dergelijks zal de rijke man ook wel gedacht hebben, maar hij sloeg zijn ogen op in de hel.

De bekende Voetius, overigens een bekwaam theoloog, leerde dat de uitverkorenen al bij de natuurlijke geboorte het zaad der wedergeboorte in zich dragen. Voetius of geen Voetius, het is allemaal onbijbelse onzin.

Ook dr. A. Comrie heeft over het begin van het geestelijke leven heel wat gefilosofeerd en kwam terecht bij een geestelijk embryo. De filosofie van Comrie, omtrent het begin van het geestelijk leven, wordt heden ten dage door menig rechtzinnig pastor gretig als 'bijbelse theologie' gekerstend en overgenomen, maar men borduurt voort op een oud kleed en een verrotte zak, die echter beiden scheuren als de toets van Gods Woord wordt aangelegd.

Deze verderfelijke leer wordt doorlopend in het deformatoerisch dagblad ten beste gegeven, waarin doctoren en doctorandussen stuk na stuk publiceren, waarmee ze zichzelf met de begeerte zalig spreken.

Bij het gros van die publicaties lees je nooit iets over de schuldvraag en het verloren liggen voor God krachtens onze diepe val in Adam. De Heilige Geest daarentegen heeft het getuigenis van Hanna opgetekend in 1 Samuel 2:6: *"De HEERE doodt en maakt levend; Hij doet ter helle nederdalen en Hij doet weder opkomen"*, als volledig behorend tot de leer van Christus en de Schriftuurlijke bevinding ervan. Het geloofsgetuigenis van Hanna wordt door de meest rechtzinnige leraren in onze dagen evenwel gelasterd, als zijnde 'extreem en fundamentalistisch'.

Het rechtvaardigen van God, zoals de moordenaar aan het kruis dat mocht beoefenen, namelijk op genade of ongenade, met de aanvaarding van eigen vonnis, als vrucht van de gewilligheid van Christus, Die een Tuchtmeester is tot de Wet! (Hos. 5:2), wordt bijna niet meer gekend in onze dagen. De Wet op zichzelf genomen, is geen tuchtmeester tot Christus, tenzij de Heilige Geest de Wet als tuchtmeester tot Christus aanwendt, want de Wet zelf heeft geen enkele eigenschap om een verloren zondaar naar Christus te verwijzen. De Wet is een bloedwreker voor al degenen die zich buiten de Vrijstad bevinden en aan dezulken presenteert de Wet het vonnis en de drievoudige dood! In de weg der ontdekking maakt de Heilige Geest de bediening van de Wet zo krachtig, dat we alle hoop op zalig worden verliezen, totdat de oude vleselijk-hopende mens sterft, aangezien Christus Zich alleen openbaart aan dode zondaren die krachtens de bediening der Wet weten dat ze dood en verdoemd zijn, want alleen voor dezulken is Christus uitnemend geschikt en alleen dezulken worden vrijgesproken van schuld en straf en ontvangen de onsterfelijke hoop en het leven in onverderfelijkheid in Christus. De Wet komt niet verder dan de bediening des doods, want de letter doodt, maar de Geest maakt levend, (2 Kor. 3:6).

In de nadere Reformatie is het al goed verkeerd gegaan. Het voorafgaande werk der Wet wordt namelijk door vele

Hollandse oudvaders ingekaderd in het geloofsleven, in tegenstelling tot de meeste Schotse en Engelse oudvaders, die de bediening der Wet en des doods leren op grond van Johannes 16:8 en Galaten 2:19. De dood van Christus is de grond van de oude-mens-dood en is reeds geschiedt voor de uitverkorenen door het Lichaam van Christus, maar de toepassing daarvan -volgens Galaten 2:19- is daarom nog wel noodzakelijk om de oude mens af te leggen.

Op het onbijbelse wedergeboortekleed van de betreffende Hollandse oudvaders, borduren er velen in onze dagen voort, als zijnde geïnspireerd, terwijl de Schrift er geheel anders over spreekt. Evenwel, het Woord van God is en blijft het einde van alle tegenspraak. De meeste Schotse en Engelse oudvaders zijn, net zoals, bijvoorbeeld, Theodorus van der Groe, zuiver Schriftuurlijk over het MOMENT van de rechtvaardigmaking, hoewel zij in de verwoording ervan zichzelf soms tegenspreken. Zij verwerpen evenwel al het geestelijk leven vóór de rechtvaardigmaking des geloofs, dat er volgens de Schrift ook niet is. In zijn commentaar op de Galatenbrief heeft ook Luther dat kostelijk verklaard. Buiten het ware geloof is er niets.

Als Paulus onderscheidelijk spreekt over Wet en Evangelie, spreekt hij tot degenen die de Wet verstaan (Rom. 7:1). Paulus heeft de Wet niet tot geloof gepreikt, want door de Geest geïnspireerd zegt hij: *"Wij weten nu, dat al wat de Wet zegt, zij dat spreekt tot degenen, die onder de Wet zijn; opdat alle mond gestopt worde en de gehele wereld voor God verdoemelijk zij. Daarom zal uit de werken der Wet geen vlees gerechtvaardigd worden, voor Hem; want door de Wet is de kennis der zonde"*, Rom. 3:19-20. Zó denkt de Wet over ons, als wij niet het eigendom van Christus zijn. Al Gods volk weet hiervan.

Wetgeleerde: Hoe dachten die GG-doctorandussen hier over?

Christen: Het nijvere drietal zei dat God een mens rechtvaardigt zonder enige daad van de mens. Dat klonk zowaar voluit reformatorisch, maar het was het niet, want in navolging van Comrie rekenen zij de eerste daad des geloofs tot een menselijk werk, omdat ze de habitus des geloofs isoleren van het daadwerkelijke geloof (actus) in Christus en om die reden het dadelijke geloof op de lange baan schuiven. Gods Woord zegt dat het geloof een gave Gods is, hoe kan zulks tot een menselijk werk gedegradeerd worden?

Zo ziet u dat we tegenwoordig wel talloze reformatorische eenden in de bijt hebben die evenwel niet verder komen dan het gekwaak van Abraham Kuyper in het kwadraat! God begint wel eerder dan de rechtvaardigmaking, namelijk, in de nooit begonnen eeuwigheid, want Hij heeft Zijn volk van eeuwigheid uitverkoren en liefgehad. Christus is te Zijner tijd voor de (uitverkoren) goddelozen gestorven (Rom. 5:6). Echter, buiten de toegepaste gerechtigheid van Christus, is ook een uitverkoren zondaar, die nog niet is wedergeboren, onder de toorn Gods en met de gehele wereld voor God verdoemelijk. De rechtvaardigmaking die buiten een mens zou geschieden, zoals vele huidige 'kerkvaders' leren, mist daarom elke grond in de Schrift, want dan zou er een rechtvaardiging van eeuwigheid moeten bestaan, die er echter niet is. Comrie leerde vierderlei rechtvaardigmaking, een dwaalleer ds. G.H. Kersten heeft overgenomen, maar die we in de boeken en de op de website-perkamenten met het Woord onzes Gods uitvoerig hebben weerlegd.

Wetgeleerde: Het duizelt mij! Ik houd me liever vast aan Blaauwendraad's boekje 'Het is ingewikkeld geworden', want ook ik wil het graag eenvoudig houden. Ik meen daarin meer medestanders te hebben dan u.

Christen: Dat zou kunnen, want op de brede weg lopen

altijd meer mensen dan op de smalle weg. Bovendien hebben we het dwaalboekje van Blaauwendraad naar twee kanten weerlegd in het boekje 'Consternatie in de Consistorie', aangezien tussen Blaauwendraad's pleidooi voor een eenvoudige prediking, en het vleselijke gemak van de voorwerpelijke godsdienst, een is-gelijk-teken staat. Puur verwerpelijke 'eenvoud' dus. Als u van de 'eenvoud' van Blaauwendraad uw grond maakt, bedriegt u uzelf voor de eeuwigheid.

Wetgeleerde: U twijfelt toch niet aan mijn staat?

Christen: Ik oordeel niet over uw hart, maar elk vat geeft aan wat erin zit. Uw spraak maakt u openbaar! Ten aanzien hiervan zal ik een tweetal brieven voorlezen, die ik aan het doctorandus-trio uit de gereformeerde gemeente geschreven heb, naar aanleiding van hun stukken in het Reformatorisch Dagblad van 5 september 1998, pagina 15 (Opinie), onder de titel: **"Op zoek naar gewone prediking"**, van de hand van drs. C. J. J. Clements, drs. J. J. Grandia en drs. J. Pas.

Geacht GG-trio, drs. C. J. J. Clements, drs. J. J. Grandia en drs. J. Pas,
Uw reactie op prof. Blaauwendraads boekje: "Het is ingewikkeld geworden", maakt de zaak waar het om gaat niet helder, maar wel troebeler. Het is namelijk uiterst zwak als men een bijbels leerstuk bewijst met oudvadercitaten. U gaat in dezelfde fout als prof. Blaauwendraad, die niets anders doet dan oudvaders citeren om zijn beweringen te stijven. Wat de Heilige Schrift leert over deze zaak, wordt ook in uw commentaar geheel niet vermeld. Ook constateer ik een eenzijdige weergave van de oudvaders die u veelvuldig citeert. Uw commentaar is niet Schriftuurlijk, maar een ordinaire verdediging van Comrie. Blaauwendraad heeft wel volkomen gelijk als hij de onbewuste inlijving in Christus kenmerkt door een nieuw gegeven in de theologie en om die reden terecht van de hand wijst. Comrie begaat namelijk de dwaling om het begin van het geestelijke leven onbewust te stellen, echter met het oprechte doel: de genade veilig te stellen. Dit deed hij om het remonstrantisme in zijn dagen de mond te snoeren aangaande hun vrije-wils-leer. Comrie doet dat helaas op een

verkeerde en filosofische manier en is op dit punt veronderstellend Kuyperiaans. Hierin ontmoeten we niet de theoloog ds. Comrie, maar de filosoof dr. Comrie. Wat Comrie onbewust gesteld heeft t.a.v. het begin van de wedergeboorte, wordt nu alom als leerstuk verheven, maar geheel contra de leer der Schrift. U haalt ook Van der Groe aan, echter uiterst eenzijdig. Lees a.u.b. het boekje van Van der Groe, getiteld: **“De gereformeerde GRONDLEER”**. U zult ontdekken dat uw commentaar stoelt op een semi-pelagiaanse geest, ook naar het oordeel van Van der Groe. Uw benoeming van het z.g. ‘toevluchtnemend geloof’ is namelijk geheel buiten Christus! Van der Groe wijst al het onbewuste in het geestelijke leven krachtig van de hand.

Op pagina 45 van het genoemde boekje schrijft hij: *“De rechtvaardiging of rechtvaardigmaking, beschouwd in het allereerste begin van haar waarachtig wezenlijk bestaan..., is ogenblikkelijk daar, en geschiedt aan ons, niet na de geloofsdaad, maar door de geloofsdaad.”*

Dus door het geloof wordt de schenking van de vergeving der zonden aangenomen, in de orde van vrijspraak-geloof.

Ook schrijft Van der Groe in dit boekje dat er geen geestelijk leven is voor de rechtvaardigmaking; wel dat de overtuiging door de Wet aan het geloof voorafgaat, maar de overtuiging der Wet is op zich niet zaligmakend.

Het is jammer dat Van der Groe zich soms bedient van onbijbelse termen, zoals “zaligmakende overtuiging”, maar het punt van de rechtvaardigmaking stelt hij zuiver.

Op pagina 51 van zijn boekje schrijft Van der Groe: *“Dat de rechtvaardigmaking tegelijk van God geschiedt in de hemel én in de consciëntie van de gelovige: tussen die beiden is een zodanig volstrekt noodzakelijk verband, dat Gods rechtvaardigen in de hemel geen ogenblik bestaat zonder Zijn rechtvaardigen in de consciëntie van de gelovige; om welke reden die twee wel onderscheiden zijn, maar niet in het minst vanééngescheiden mogen worden.”*

De Schrift leert duidelijk dat Sion door récht verlost wordt, hetgeen ik in uw commentaar én in het boekje van Blaauwendraad volledig mis. Volgens de Schrift is levendmaking hetzelfde als wedergeboorte (in engere zin), en vinden de wedergeboorte, rechtvaardigmaking én de gave des geloofs plaats op hetzelfde moment.

U citeert Blaauwendraad die schrijft dat het “daadwerkelijk geloven bepaalt of wij zijn overgegaan van de dood in het leven”, (17). Op dit punt is Blaauwendraad Schriftuurlijk, hoewel hij de voorafgaande werking van de Wet geheel wegpleistert. De leer der Reformatie: de rechtvaardiging van de goddeloze, ontbreekt zowel in zijn als in uw betoog en is daarom helaas wettisch. *“Buiten Jezus is geen leven, maar*

een eeuwig zielsverderf”, en degenen die zich buiten de Vrijstad bevinden liggen onder het vonnis der Wet, die een bloedwreker voor dezulken is.

Uw habitus-filosofie omtrent het geloof is in heel de Schrift niet terug te vinden en ook niet in de bevinding der heiligen. Ook mis ik de persoonlijke bevinding omtrent de leer waarmee de Kerk staat of valt in uw commentaar. Het was toch praktisch bedoeld? Nu, dan graag volledig praktisch! Om niet met Van der Groe te eindigen voeg ik het boekje van mijn hand toe: **“Bethel en Pniël opgehelderd in de drie trappen der wedergeboorte”**, waarin gewezen wordt op hetgeen Paulus bedoelt in Romeinen 6:3-4, mét de bijbehorende kanttekeningen. Tenslotte: Ik ben maar een leek, maar het moet van mijn hart: theologie wordt niet op een universiteit geleerd, noch aan de voeten van Gamaliël en Comrie, maar alleen aan de voeten van de Heere Jezus. Ik hoop dat u mijn boekje onder biddend opzien zult lezen en dat God het als slijk aan Zijn heilige vingers zou gebruiken om uw ogen te openen voor de bijbelse leer van de wedergeboorte, het geloof en de rechtvaardiging.

Gode bevolen en met hoogachting, GPPB.

Heer wetgeleerde, ik hoop dat u het een en ander hebt begrepen, hoewel de geloofsleer geen begripsleer is. Ik zal nu de tweede brief aan hen aan u voorlezen, dat een commentaar betreft op het stuk in het R.D. van 3 oktober 1998, pagina 15 (Opinie), onder de titel: **“Bijbelse prediking is met twee woorden”**, door drs. C. J. J. Clements, drs. J. J. Grandia en drs. J. Pas.

Geacht GG-trio, drs. C. J. J. Clements, drs. J. J. Grandia en drs. J. Pas,

Uit uw reactie in het R.D. van 3 oktober blijkt helaas opnieuw dat u weinig of geen achtiging hebt voor het geïnspireerde gezag van de Heilige Schrift. Uw gestelde gecompliceerdheid ligt echter niet aan de Schrift, maar aan ‘s mensen verdorven verstand. U stelt het wezen van het geloof ter discussie, terwijl de geloofsleer voor Gods ware volk helemaal niet ter discussie staat, omdat Gods Woord hierover duidelijk genoeg is, **want het geloof gelóóft!** Dat kan een kind verstaan. De toepassing ervan is en blijft een gave Gods en een eeuwig wonder. In uw uiteenzetting, middels oudvaders, over het geloof, blijft echter de schuldvraag achterwege, alsook de bediening des doods -die van de Wet- die aan het geloof voorafgaat. Inhoudelijk bevatten uw stukken

geen goud, maar hout. Huntington zou zeggen: *“Uw commentaar is zwanger van een hoeveelheid schoolse, onschriftuurlijke logica, weinig beter dan onzin, welke nergens toe dient als om de wereldlijke wijsheid van de schrijvers te doen zien en om de verwondering op te wekken van onverlichte mensen. Het is voor elk geestelijk mens gemakkelijk te zien dat u weinig of niets weet van de dodende letter der Wet en van de geestelijke kracht van het Evangelie.”*

Er is echter niets nieuws onder de zon. De mens van nature is te best om slecht te zijn en te goed om verloren te gaan en als een goddeloze gerechtvaardigd te worden. U maakt het inderdaad gecompliceerd, in tegenstelling tot hetgeen de Schrift leert. Het eenvoudige geloof van een helwaardige zondaar in een volkomen Zaligmaker, Die de zonden om niet vergeeft en tevens Rechter is, door de Vader verordineerd, alle macht hebbende in de hemel en op aarde, lijkt in uw stukken bijzaak, in ieder geval weggemoffeld. Uw correctie op het boekje van Blaauwendraad is het paard achter de wagen spannen. Het is maar wenen om een lekke emmer.

Uw schrijven bevat niet de tale Kanaäns en niet naar het hart van Jeruzalem. Als dit uw geloofsbevinding is, zou ik niet graag in uw schoenen reizen. In uw schrijven (wel degelijk uw eigen visie!) beoogt u Gods eer niet, maar u laat de waarde ervan afhangen van de vele instemmende reacties. Hoe de Schrift erover spreekt telt blijkbaar niet meer. U spreekt over een bijbels evenwicht. Maar van overboord gaan, verloren en gans verdoemelijk zijn, aan Gods kant vallen, God rechtvaardigen op genade of ongenade, het dodelijk tijdsgewricht, hetwelk aan het geloof voorafgaan, is totaal niets te vernemen. Aan Hanna's getuigenis in 1 Samuel 2:6 en Paulus' getuigenis in Galaten 2:19 bent u blijkbaar bevindelijk vreemd, ergo, u houdt het bijbelse getuigenis omtrent de bevinding van de rechtvaardiging van de goddeloze puur verdacht. Er zijn weliswaar onderscheidingen in het genadeleven, maar absoluut niet zoals u het wilt uitleggen. Lees a.u.b. het boek maar van Theodorus á Brakel over *de trappen des geestelijke levens*. Dat is zuiver Schriftuurlijk. Dan mag u de onschriftuurlijke standenprediking van tegenwoordig wel linea recta in de kliko doen. Vervolgens gaat u met een uitspraak van Perkins aan de haal, namelijk, dat begeren naar genade al geloof is. Paulus zou hierop zeggen: *“Doch al ware het ook, dat wij, of een engel uit den hemel u een Evangelie verkondigde, buiten hetgeen wij u verkondigd hebben, die zij vervloekt”, Gal. 1:8.*

Wat u met deze uitspraak van Perkins beoogt is absoluut remonstrants. Kunt u, drs. C. J. J. Clements, drs. J. J. Grandia en drs. J. Pas met een begeerte voor God verschijnen? Dit te veronderstellen is een absolute smaad op het werk van mijn Zaligmaker. Christus is een

volkomen Zaligmaker. Hij laat Zijn volk delen in een volkomen zaligheid, zowel in de rechtvaardigmaking als in de heiligmaking. Er worden geen begerige mensen gerechtvaardigd, maar enkel goddelozen en verdoemelingen, die maar een recht hebben: de welverdiende straf. De Schrift leert ons openbaringstheologie, waarin niet het geloof, noch de gelovige, maar Christus centraal staat, Die het ganse werk des zaligheid op Zich genomen heeft en als Middeelaar van toepassing ook aan de Kerk vermaakt in de weg van het recht. De openbaring van Christus aan de ziel gaat gepaard met de (eerste) daad des geloofs. Buiten de openbaring van Christus aan de ziel is er geen sprake van wedergeboorte en ook niet van een waar geloof. Christus SPREEKT Zijn volk zalig door Woord en Geest (Joh. 5:25).

Vermoei en bedrieg zielen niet langer met uw onbijbels gefilosofeer. God in Christus werkt absoluut geen misschientjes, zoals u suggereert. In het minste geloof is zekerheid, ten spijt van de helse aanvechtingen die er zeker zullen zijn in het leven der gelovigen. Ook met uw citaat uit Mattheus 5:6 komt u niet verder dan letterkundige filosofie. De hongerigen uit deze tekst zijn niet degenen die u zegt die ze zijn; het zijn degenen die van het Levende Brood gegeten hebben en met God verzoend **zijn**. Je weet pas wat honger is als je ooit als een levende hebt gegeten. Dat is zowel natuurlijke als bijbelse logica. U zou er beter aan doen uw stukken te herroepen en niet meer te schrijven over zaken waar u geen inzicht hebt en waarin geen Geest is. Ik heb beslist niet de strijd tegen vlees en bloed,, en ik oordeel niet over uw hart, want dat kunnen we gerust aan de Heere overlaten. Geen mens heeft echter het recht om de leer van Christus te verduisteren met aristoteliaanse filosofie. Ook een mens met zijn goede bedoelingen staat God alleen maar in de weg. Ik zou vurig wensen, dat u niet als een oudvader-papagaai **over**, maar als levende getuigen **uit** de dingen van God sprak, op grond van Zijn eeuwig en onveranderlijk welbehagen in Christus.

Uw opwerping: “Is dit eenvoudig?” geeft al aan dat u van de onmogelijkheid van zalig worden weinig of niets weet. Gomarus zou met heilige ironie zeggen: *“Wie zoiets zegt is nog niet waard om de veters van Calvin los te maken. Bovendien is dit probleem zo moeilijk dat schoolkinderen het wel kunnen oplossen”,* waarop heel de synode grinnikte. Bekeerde zondagschoolkinderen zouden namelijk zeggen: *“Er staat geschreven: Wat bij de mensen onmogelijk is, is mogelijk bij God.”* Dat is nu juist het wonder: Omdat God het onmogelijke doet, is het zo eenvoudig. Het is enkel vijandschap tegen vrije genade om niet van het gegeef te willen leven. Uw filosofie is niet meer dan getier. U zegt niet: het is buiten hoop! Lees alstublieft Jesaja 57:10. Dan zou het ook voor u nog waar kunnen worden, dat alleen vijanden met God

verzoend worden. Zalig worden is een eenzijdig Godswerk dat niet in een hoek geschiedt. Goddelozen worden met God verzoend door de dood Zijns Zoons. God in Christus spreekt tot dezulken inderdaad met twee woorden, namelijk: **Ja en amen!**

Gode bevolen en met hoogachting, GPPB.

PS. Lees ook "WEERLEGGING GER.GEM.-LEER" via de onderstaande link:

http://www.derokendevlaswiek.nl/ARCHIEF_2004zn2007ARTIKELE_N_EN_LEZINGENWEERLEGGING_GERzoGEMzoznleer.html

Wetgeleerde: Ik ben blij dat ik mijn schrijven niet in het R.D. heb laten publiceren, want dan had ik zeker ook zo'n brief van u ontvangen?

Christen: Dat behoort altijd tot de mogelijkheden. We leven immers niet vrijblijvend. Als we zwijgen over hetgeen niet is naar de zin en mening van Gods geopenbaarde wil, zijn we feitelijk hoogmoedig, omdat we geen 'besmette naam' willen oplopen. Je bent tegenwoordig een arme zondaar, als je iedereen in zijn waarde laat. Gods kinderen hebben elkaar op te scherpen, maar dat wordt tegenwoordig verachtelijk van de hand gewezen, als zijnde de strijd tegen vlees en bloed. Paulus kende evenwel niemand meer naar het vlees. Hij wederstond zelfs Petrus in Antiochië in aller tegenwoordigheid, toen Petrus met de Joden veinsde. Openbare bestraffing is altijd nog beter dan verborgen liefde, als het tenminste bijbels op zijn plaats is, maar dat is wel zó ver zoek in onze dagen, dat het intellectualisme de waarheid en de betekenis van het Evangelie laat afhangen van menselijke beredeneerkunst. Men stapt met grote mijlslaarzen over de ellende en het recht Gods heen, alsof God de zonde door de vingers ziet. God begint altijd daar, waar de breuk geslagen is. De Heidelbergse Catechismus leert op grond van de Schrift: Ellende, Verlossing en Dankbaarheid en in dat kader is de Wet de

eerste Schuldeiser.

Wetgeleerde: Het begint dus in het leven der genade met de ontdekking.

Christen: U bent buitengewoon hardleers, want het is u reeds meermalen gezegd dat het genadeleven begint met een geopenbaarde Christus tot rechtvaardigmaking en tot geloof. Met de ontdekking van de ellendestaat is de mens niet wedergeboren. Adam werd niet het eigendom van Christus, toen hij zag dat hij door de zondeval lichamelijk en geestelijk naakt was en om die reden uit schaamte voor God wegkroop. Dat is duidelijk. Gods volk kan met de ontdekking niet voor God verschijnen. Overtuiging van zonden behoort dus niet tot de wedergeboorte, maar gaat eraan vooraf, als zijnde de bediening der Wet en des doods. De overtuiging der Wet is immers nog geen overbuiging door het Evangelie. De Wet maakt de zonden levend, niet de zondaar, want dat laatste is het werk van Christus. Na de wedergeboorte gaat de ontdekking wel door in het leven der heiligmaking, maar daar gaat het nu niet over. Het gaat ons nu over het begin van het geestelijke leven en dat is altijd bewust in Christus door het geloof. Een pas wedergeboren ziel is echter nog niet geoefend ten aanzien van de dwaalleer en de listige omleidingen des duivels, zodat hij gemakkelijk in het duister terecht kan komen en het ware werk des Geestes maar al te vaak verdacht houdt, als gevolg van wettische dienstbaarheid. Toch is Christus in hem geopenbaard in Zijn drievuldig ambt tot rechtvaardigmaking en geloof, maar van Christus weet hij nog te weinig gebruik te maken om zich te wapenen tegen in- en uitwendige vijanden. Er wordt, zeker in het begin van het geestelijk leven, echter meer beleefd door het geloof dan een ziel onder woorden kan brengen. De eerste openbaring van Christus aan de ziel behelst zowel de rechtvaardigmaking als de

wedergeboorte, waarop de aanneming des geloofs volgt in de orde der zaken. De onderhandeling gaat echter voor de afhandeling. Kijk maar bij Paulus op weg naar Damascus. Hij wordt van zijn paard geslagen en aan zijn zondestaat ontdekt, en als een blinde zondaar naar Damaskus geleid, maar hij ontvangt de vergeving der zonden 'pas' in de Rechte Straat (Hand. 22:16). De ontdekking is evenwel geen voorwaarde om tot Christus te komen, want er bestaan namelijk geen voorwaarden om tot Christus te komen. Christus is een gewillige Zaligmaker voor een verloren zondaar en dat zijn we stuk voor stuk, maar niemand staat op uit zijn zondegraf, met de strop van zelfveroordeling om de hals, om voor God in te vallen, zonder de krachtadige werking des Heiligen Geestes. Als dat geschiedt, scheurt het voorhangsel der ziel van boven naar beneden en wordt Christus aan de ziel geopenbaard. Ik hoorde onlangs dat een overleden Amerikaanse prediker gezegd moet hebben, dat Christus in de rechtvaardigmaking het zondenregister uit de kaften van de zondaar scheurt en het blanco boek van Zijn gerechtigheid en heiligheid tussen de kaften van de zondaar legt, terwijl Hij het zondenregister van de zondaar tussen Zijn kaften legt. Het boek van Christus is zwart van mijn zonden en mijn boek is wit van Zijn gerechtigheid. Dat is een kostelijk beeld van de rechtvaardigmaking in de toepassing.

Wetgeleerde: Zó makkelijk gaat het niet.

Christen: O, wordt u nu ineens rechtzinnig? Maar man, het gaat vanzelf of helemaal niet. God redt Zijn volk in het oordeel van het vonnis der Wet en schenkt haar een recht op het eeuwige leven. Christus heeft aan de voorwaarden der Wet voldaan en als Plaatsbekleder voor de Zijnen de buit van het overwonnen land verworven en aan Zijn volk toegepast, schoon zij niet mee uitgetogen zijn. Gods volk is

dus het rijkste volk ter wereld. Dat geschiedt niet in een hoek, nee, want Gods ware volk kan niet leven van een veronderstelling. Dat volk weet uit welke nood en dood zij gered is geworden en ze hebben het zelf uit Zijn Eigen mond gehoord een uitverkoren vat te zijn.

Wetgeleerde: Maar daar begint het niet mee!

Christen: Inderdaad. De Heere begint een ontdekte ziel niet eerst bekend te maken dat hij of zij een uitverkorene is. Zo wist Ruth in natuurlijke zin niet dat zij een Joodse vrouw zou worden. Ruth werd gewaar dat zij, totdat zij met Boaz huwde, een Moabitische, dus een vervloekte heidin, was. Zij werd pas Israëlitische door het huwelijk met Boaz. Boaz huwde niet eerder met Ruth totdat hij haar lossen kon zijn in een weg van recht. Dat huwelijk werd mogelijk in een weg van rechtspraak en vrijspraak. Voor die tijd had ze al wel een beetje verkering met Boaz, maar ze was nog niet zijn vrouw! Ik heb het hier niet over de bekering van Ruth, want zij was al een waar gelovige en als een Moabitische (als een goddeloze) door God gerechtvaardigd. Ik noem slechts de typologie van de ware bekering met betrekking tot haar Joodse naturalisatie. Het is mij bekend dat de geschiedenis van Ruth ten aanzien van het geestelijke leven door de leer der Afscheiding ge-allegoriseerd en vergeestelijkt wordt, en dat is puur verwerpelijk, maar in elke bijbelse (heils)historie liggen wel geestelijke typen van Christus en Gods volk verklaard. Het gaat in het beeld wat wij aanwijzen uit het leven van Ruth **niet om haar** bekering. Bovendien, Boaz is Christus niet, maar hij is wel een type van Christus.

Wetgeleerde: Ruth was dan toch op de toeleidende weg.

Christen: Arme man. Als het Oude Testament zich alleen typologisch laat verklaren met betrekking tot Christus en

de levende Kerk, wil dat niet zeggen, dat alles letterlijk overgezet kan worden, zoals de blicisten doorlopend doen. Ruth stond in natuurlijk opzicht niet in de schuld bij Boaz, maar als Moabitische, stond zij veroordeeld door de Wet van Israëls God. In dat licht kunnen we de geestelijke les eruit halen: Wij hebben niet tegen Christus gezondigd in de eerste plaats, wij staan bij God in de schuld. Weet u wie dat ook in moest leven? Mefiboseth, want die was van Sauls geslacht. Nu, van Sauls geslacht was bekend dat het gedood moest worden. Mefiboseth was een gevonniste, hij moest sterven. Daar was die man het mee eens geworden, want hij wist maar al te goed wat zijn naam betekende, namelijk: *'één die stank verspreid'*. Even er tussendoor: Bent u zo al eens openbaar gekomen, heer Wetgeleerde? Of gebruikt u nog een spuitbus Eau de Cologne van de werkheiligheid voor al uw vrome dekmantels?

Wetgeleerde: Niet ik, maar mijn vrouw gebruikt Eau de Cologne!

Christen: Dat is fijn voor u, maar toen Mefiboseth door koning David geroepen werd, verwachtte hij zijn rechtvaardige dood. Mefiboseth mocht door vrije genade inleven: "Ik ben maar een dwaas en een snood rebel die niets verdient dan hel." Koning David nodigde hem evenwel aan zijn tafel, waarop Mefiboseth uitriep: "Wat is het, dat gij hebt omgezien naar zo'n levende hond", nee, dat staat er niet, hij zegt: "Wat is het, dat gij omziet naar zo'n dóde hond als ik ben." Kent u dat ook?

Wetgeleerde: Ik ben geen dode hond, maar een leraar Israëls. Ik geloof niet dat het allemaal zo diep moet. Ik blijf maar liever bij het Woord.

Christen: "Zijt gij een leraar van Israël, en weet gij deze dingen niet?" Joh. 3:10. Als Gods Geest ons een blik naar

binnen geeft, worden we wel gewaar dat we niet meer dan een dode hond zijn. Maar zeg eens: Hoe bekeert God Zijn volk dan, volgens u?

Wetgeleerde: Door vallen en opstaan.

Christen: Mis!

Wetgeleerde: Door bukken en buigen.

Christen: Ook niet!

Wetgeleerde: Dan zal ik u naar de mond spreken: Van der Groe zou zeggen: "Door hinken, verzinken, verzakken en verdrinken."

Christen: Zo is het, maar u spreekt mij niet naar de mond, want die taal is naar het hart van Jeruzalem. Zo komt een ziel aan het Einde van de Wet, en dat is Christus, tot rechtvaardiging een iegelijk die gelooft.

Wetgeleerde: Als ik Van der Groe goed versta, komt Gods volk nooit verder dan het stuk der ellende. Je kunt dus nooit zeker zijn van je zaligheid.

Christen: U verstaat dus niets. Het niet te weten en toch een kind van God te zijn, doet het zeer goed in onze dagen, maar het is de theologie van de duivel. De Schrift leert: "*Wij **weten**, dat wij overgegaan zijn uit den dood in het leven, dewijl wij de broeders liefhebben*", 1 Joh. 3:14. En wat zegt Zondag 1? Wat is **uw** enige Troost? Het antwoord op die vraag is niet voor tweeërlei uitleg vatbaar. Zonder enig geloofskennis en vertrouwen in de enige Troost, Christus, is men dus niet wedergeboren.

Wetgeleerde: U bent aan het oordelen!

Christen: Het is het oordeel der Schrift, maar u verzet zich ertegen. Als er een ziel gerechtvaardigd wordt, betekent dat niet dat zo'n ziel al hetgeen hij in Christus heeft, direct in een helder zakelijk licht ziet. Een doorgaande bevestiging van Godswege wat Gods kinderen in Christus hebben en de verzegeling met de Heilige Geest is noodzakelijk, om bij de vrije genadeleer te volharden en het met Paulus vrijmoedig te kunnen getuigen: *"Ik ben door de Wet der Wet gestorven, opdat ik Gode leven zou. Ik ben met Christus gekruist; en ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij; en hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof des Zoons van God, Die mij liefgehad heeft, en Zichzelve voor mij overgegeven heeft", Gal. 2:19-20.*

Wetgeleerde: De verzegeling des Geestes wordt niet meer beleefd.

Christen: Als het waar is wat u zegt, is de Bijbel niet waar. Ik weet wel waarom u dit zegt, want enerzijds legt u een ziel al de handen op die zijn schuld nog niet kwijt is en anderzijds schaart u Gods ware volk weer onder de Wet met een open schuld. Daaruit volgt dat er bij u niets meer hoeft te gebeuren, want u bent in uw eigen oog toch al een kind van God. Ik kan daarom goed verstaan dat er weinig of niets gebeurt onder uw prediking. De verzegeling des Geestes geschiedt namelijk op grond van de vergeving der zonden. De vergeving der zonden heeft u met uw standenleer op de lange baan geschoven en dan blijft ook de verzegeling des Geestes uit. Dan kunt u wel klagen dat er geen doorbrekend werk meer is, maar de oorzaak ervan ligt bij uzelf.

Wetgeleerde: Wat verstaat u onder de verzegeling des Geestes?

Christen: Uit de Schrift en de bevinding der heiligen blijkt dat de verzegeling des Geestes onderscheiden is van de inwoning des Geestes. Met de verzegeling des Geestes wordt de toepassing van de Geest van Pinksteren (de tweede Trooster) in het leven der genade bedoeld. Het is namelijk de Geest van Pinksteren door welke wij roepen: *"Abba Vader."* *"Dezelve Geest getuigt met onzen geest, dat wij kinderen Gods zijn", Rom. 8:16.* Dat geldt vanzelf voor al Gods kinderen, want al Gods kinderen hebben de inwoning van de Heilige Geest en kennen het inwendige getuigenis des Geestes, maar weinigen zijn verzegeld met de Persoon des Geestes om getuige van Christus te kunnen zijn. Het is waar dat Pasen en Pinksteren in het leven der genade op 1 dag kunnen vallen, maar doorgaans komt Gods volk niet in 1 dag tot de volle zekerheid des geloofs, hoewel al Gods ware kinderen enige zekerheid hebben van hun aandeel in Christus, en dat geldt ook de zuigelingen in de genade.

Wetgeleerde: Kan ik nu eindelijk met mijn boekje beginnen?

Christen: Gaat u uw gang.

Wetgeleerde: Ik ga u iets voorlezen over de zuivere gangen van Gods volk in de standen van het geestelijke leven. Dat is zuiver bijbels, want...

Christen: Ik zal u bij elke dwaling in de rede vallen, want ik heb er geen behoefte aan om kunstelijk verdichte fabelen aan te horen, laat staan na te volgen, (2 Pet. 1:16). Heel die standen-theologie is onbijbels, aangezien al Gods kinderen dezelfde zaken in Christus bezitten. Er is wel een opwas in de kennis van Christus. De levende Kerk ontdekt steeds meer van hetgeen zij in Christus heeft.

Theodorus á Brakel heeft daarover een boek geschreven nl. *"De trappen des geestelijke levens"*, in de orde van

zuigelingen, jongelingen en vaders in de genade, hoewel dat boek ook zijn hiaten heeft, maar de drie trappen der wedergeboorte waarover dat boek handelt, is zuiver bijbels. Ook de Kanttekenaren spreken bij Romeinen 6:3-4 over de drie trappen der wedergeboorte¹, te weten: kinderen, jongelingen en vaders in de genade, volgens 1 Johannes 2:12-14. In Gods Woord en de gereformeerde leer wordt dus het woord 'trappen' gebruikt. Immers, we spreken ook over de trappen van Christus' vernedering, ten aanzien van Zijn nederige geboorte, lijden en sterven. Ook spreken we van de trappen van Zijn verhoging, ten aanzien van Zijn opstanding, hemelvaart en wederkomst. Trappen in het geestelijke leven duiden op de opwas in de kennis van Christus, maar het gezelschapsbegrip 'standen in het genadeleven' dat in bepaalde kringen is ingeburgerd en tot leerstuk verheven, is inhoudelijk gezien geheel onbijbels. In het leger spreekt men wel over rangen en standen, maar zulke aanduidingen passen niet in het leven der genade, hoewel ik weleens de indruk krijg, dat men in bepaalde kringen van korporaal tot en met generaal bevorderd kan worden. In de weg der ontdekking worden al die toeters en bellen wel van je kleedje gerukt. Gods volk komt niet verder dan de kleuterschool met allemaal nullen op haar rapport. De verst gevorderden in de genade bezitten niet meer geestelijke goederen dan zuigelingen in de genade. Kinderen in de genade hebben echter doorgaans meer vuur dan licht, maar de jongelingen in Christus beginnen van vaste spijzen te leven en sluiten zich meer en meer aan bij de vaders in de genade, die doorgaans aan de 'grond' verkeren, met gescheurde zakken en een verzondigd leven.

Cijfers worden er op de school van Christus niet gegeven, want de leerlingen worden als een nul aangenomen,

1. Een uitleg hierover is beschreven in het boekje "Bethel en Pniël opgehelderd in de drie trappen der wedergeboorte". Uitgeverij "De rokende Vlaswiek".

aangezien God alleen niet en nullen vervullen kan. En als de vaders in Christus eens een overwinning voor de Koning mogen behalen, is dat, omdat Christus de Banier draagt boven tienduizend en de Zijnen in alles voorgaat. Christus is Overwinnaar in de strijd en geeft Zijn volk de zegen. Op de leerschool van vrije genade is maar één Leraar der gerechtigheid en de rest is leerling. Het is wel een veelkleurig gezelschap. De professor zit naast de schoorsteenveger en de notaris naast de vuilnisman. Ik zie ook nog een publieke vrouw en een aantal belastingontduikers. Ze hebben een ding gemeen: ze zijn allen gewassen in het dierbaar bloed van Christus en zij moeten allemaal van genade leven. De kinderen krijgen onvervalste melk; de jongelingen en de vaders vaste spijzen. College-geld hoeft niet betaald te worden, want alles is om niet te verkrijgen. Er wordt college gegeven in een zestal vakken, namelijk, ellende, verlossing en dankbaarheid, alsook geloof, hoop en de liefde. Diploma's worden er niet uitgereikt, want na verloop van tijd zakken alle leerlingen door de grond van 'het bekeerd zijn', en houden een onsterfelijke hoop in Christus over.

Tijdens het vak 'dankbaarheid' wordt de wettische heiligmaking ontmaskerd, want Mozes is zonder kerkhof begraven, en het handschrift dat tegen hen was, in inzettingen bestaande, heeft Christus aan het kruishout uitgewist en tenietgedaan. Tijdens dit college blijft er een ellendig en arm volk over, dat op Zijn Naam betrouwen mag. Daarom zingen ze bij beurte, met aanbidding, eer en dankbare lofgezangen.

Tijdens het vak 'geloof' moet de Meester de zuigelingen veel werk uit handen nemen en de jongelingen worden aangespoord om niets te doen, want alles is klaar, waar en zeker in Hem, Wiens werk volkomen is. De vaders in de genade zijn tijdens dit vak doorgaans zo dwaas en hulpeloos, dat ze door het geloof enkel steunen op de gerechtigheid van Christus. Als de klas uitgaat zingen ze in

koor: "Door U, door U alleen, om het eeuwige welbehagen."

De meeste leerlingen gaan na schooltijd direct naar huis, naar het armenhuis, waar de ontvangen lessen worden be-mediteerd. Anderen willen nog wat verdienen en gaan door een achterdeur weer naar het werkhuis en een enkeling is zichzelf moe en gaat naar het Vaderhuis.

Degenen die een lans breken voor de zogenaamde 'standen' in het geestelijke leven, hebben het doorgaans alleen maar over oudtestamentische heiligen. Het leven van, bijvoorbeeld, Jakob, Jozef, Ruth en de discipelen, wordt dan meer exemplarisch voorgeschreven dan voorgesteld. Het valt direct op dat sommigen ook *de discipelen* als nieuwtestamentisch voorbeeld gebruiken, terwijl zo'n 'exempel' op grond van het heilsfeit van Pinksteren niet houdbaar is.

De bevindingsweg der discipelen vertegenwoordigt geen nieuwtestamentisch voorbeeld voor de bekering voor al Gods volk, want zij verkeerden in de overgangsfase van het Oude en Nieuwe Testament. Na Pinksteren is de volle dag van het Nieuwe Testament een feit geworden. Het geloof van de oudtestamentische heiligen is inhoudelijk niet anders dan het geloof van de nieuwtestamentische heiligen, want beiden hadden en hebben Christus als hun geloofs-Voorwerp, waarin al Gods beloften ja en amen zijn. Op grond van Pinksteren kunnen we wel zeggen dat de Heilige Geest in het Nieuwe Testament een helderder licht laat schijnen op de Persoon van Christus en Zijn volbrachte Middelaarswerk dan in het Oude Testament, hoewel uitzonderingen altijd de regel bevestigen. Denk maar aan Abraham, David, Salomo en al de profeten, die geestelijk diep ingeleid waren in het genadeverbond, in de Persoon van Christus en de verbonden der beloften.

De krachtadige bekering van drieduizend zielen op de Pinksterdag is echter een helder bewijs van wat ik zojuist gezegd heb en de doodsteek voor een wedergeboortetraject in het kader van de heilstoepassing. We zien deze

helderheid door heel de Bijbel heen, onder andere bij de bekering van Abraham, Paulus, de Moorman en de stokbewaarder. Waarom wordt de bekering van Abraham en/of Paulus door de standen-predikers nooit tot exempel genomen? Ik denk om de eenvoudige reden, dat de bekering van Abraham en Paulus niet zo krek in de tegenwoordige standen-theologie passen. In heel die standen-theologie zie ik een vervaging van de herontdekte leer der Reformatie. Het gaat tegenwoordig meer om statische kenmerken dan om de grondleer van het geestelijke leven: de rechtvaardiging van de goddeloze. Dat is de leer waarmee de Kerk staat of valt. Met de lippen wordt deze leer nog wel beleden, maar er zijn weinigen die de rechtvaardiging door het geloof kunnen verklaren vanuit de praktijk der bevinding.

Wetgeleerde: Het duizelt mij! Zullen we weer met mijn boekje verder gaan?

Christen: Zoals u wilt. U wilde wat over Jakob zeggen, is het niet?

Wetgeleerde: Ja, want over Jakob wordt zeer verschillend gedacht. Ik ben van mening dat velen Jakob als een onbetrouwbaar figuur zien. Een man, die het achter de ellebogen had. Ik bestrijd die gedachte.

Christen: U hebt blijkbaar het boekje van ds. A. Moerkerken "Bethel en Pniël" uit uw hoofd geleerd, want wat u daarnet zei, komt letterlijk bij hem vandaan. Ik sluit me echter aan bij 'die velen', namelijk bij degenen die Jakob aan het bed van zijn blinde vader aanmerken als een onbetrouwbaar figuur, want een mens is van nature nu eenmaal niet meer. Ook Gods volk is en blijft vleeselijk, verkocht onder de zonde; alle roem is uitgesloten. Jakob was dus wél een bedrieger en een onbetrouwbaar figuur;

hij misbruikt de Naam des Heeren en beliegt en bedriegt zijn blinde vader. Jakob wordt niet zonder reden bedrieger genoemd. Zo leert al Gods ware volk zich immers kennen in de spiegel der Wet en niet alleen naar de inleving; ze zijn het ook daadwerkelijk van nature. Ezau heeft, zij het onbewust, meerdere keren Jakob de spiegel van Gods Wet voorgehouden en hem als een bloedwreker nagezeten. In Bethel gaat Jakob de poorten van de Vrijstad door en is zijn ziel gered. Jakob kende Ezau wel, want dat was zijn oude mens, die in Bethel evenwel de laatste adem uitblies, terwijl Ezau de Jakob van Bethel niet kende. Ezau had wel veel, maar Jakob had alles, namelijk alles in God. In dat licht had Ezau niets.

Wetgeleerde: Het is me nogal een zware teerkost! Ik geef de voorkeur aan het eenvoudige manna, dat heb ik paraat. Ik heb onlangs tegen iemand gezegd dat we Ezau niet behoeven te volgen als hij zijn broeder Jakob toeschreeuwt: *“Is het niet, omdat men zijn naam noemt Jakob, dat hij mij nu twee reizen heeft bedrogen?”* Gen. 27:36. Bent u het daarmee eens?

Christen: Ik wil niet hatelijk zijn, maar u leeft van de manna waar de wormen uitkruipen, omdat u alles op voorraad meent te hebben, maar daarmee hebt u net niets. Inderdaad hoeven we niet naar Jakob te wijzen, want we hebben allemaal genoeg aan onszelf. Gods kinderen leren zich allemaal wel kennen als de grootste der zondaren. Maar dat bedoelt u niet, denk ik. U wijst de beschuldiging van Ezau van de hand als zijnde een leugen, terwijl Ezau hier een type van de Wet is, *“om Jakob te verkondigen zijn overtredding, en Israël zijn zonde”*, Micha 3:8. Als we de bedrieglijkheid, zelfs van Gods volk, bagatelliseren, zetten we als het ware de gevallen Adam weer terug in het paradijs, als zijnde onschuldig. U heeft een veel te hoge pet op ten aanzien van de betrouwbaarheid van Gods volk,

want van Gods volk geldt: *“Jezus Zelf betrouwde hun Zichzelven niet, omdat Hij hen allen kende”*, Joh. 2:24. Dat zei Christus ten aanzien van Zijn bekeerde jongeren. Wij zijn niet vertrouwd met de genade, we zijn, net als Jakob, altijd geneigd om er wat bij te stelen. Daarom wordt de erfenis voor Gods volk in de hemel bewaard.

Wetgeleerde: Het is Jakob om de HEERE te doen geweest.

Christen: Ik zal u aantonen dat de Schrift juist het tegenovergestelde leert. Het was God om Jákob te doen, immers Jakobs Zaad was Christus in de lendenen van Juda. Daar had God belang bij en niet Jakob in de eerste plaats, want het was Jakob aanvankelijk alleen maar om de weldaden te doen. Als Jakob bij het bed van zijn vader staat om met een open geweten de eerstgeboortezegen te stelen, misbruikt hij de naam des HEEREN en geeft er blijk van dat hij de HEERE niet kent als zijnde zijn God. *“Toen zeide Izak tot zijn zoon: Hoe is dit, dat gij het zo haast gevonden hebt, mijn zoon? En hij zeide: Omdat de HEERE uw God dat heeft doen ontmoeten voor mijn aangezicht”*, Gen. 27:20. Jakob zegt niet: ‘...mijn God’, maar: **“...uw God!”** Ziet u nu dat de Bijbel geen enkele aanleiding geeft om in een mens te roemen? Zelfs de vader aller gelovigen, Abraham, komt in Egypte als een leugenaar openbaar, als hij zijn vrouw Sara zijn zuster noemt. Gods volk leert het wel af om in de mens te roemen. De bedrieger, Jakob, het lichaam der zonde, is tenslotte voorgoed het graf ingegaan, doch Israël, de nieuwe mens in Christus, is de hemel ingegaan om Koninkrijken te erven.

Wetgeleerde: Vader Izak is in het donker gestorven, omdat hij Ezau meer liefhad dan Jakob.

Christen: Wilt u uw dwalingen gladstrijken door de aandacht nu ineens te vestigen op een struikeling van een

blinde aartsvader? Hoewel Izak zijn oudste zoon, Ezau, naar het vlees meer liefhad dan Jakob, vanwege het wildbraad dat naar zijn mond was, heeft hij geenszins een donker sterfbed gehad. Op zijn sterfbed sluit Izak in de Geest Jakob in zijn armen, zoals de oude Simeon het Kindeke Jezus in zijn armen sloot. Toen Izak zijn zoon Jakob mocht weerzien, zal hij het wel uitgejubeld hebben: "Nu laat Gij, HEERE, Uw dienstknecht gaan in vrede naar Uw Woord, want mijn ogen hebben Uw zaligheid gezien", namelijk in de lendenen van Jakob. Er staat zo schoon: "En Izak gaf de geest en stierf", nadat hij Jakob gezien had! Izak stelde aanvankelijk wel vlees tot zijn arm, maar God maakt het altijd met Zichzelf goed in het leven van Zijn kinderen. Dat zien we duidelijk bevestigd in het feit dat Izak niet sterft, alvorens hij Jakob weerziet na zijn lange verblijf bij Laban.

Wetgeleerde: Maar als we Jakob verder volgen op zijn weg, maakte hij toch maar de verkeerde keuze, door Rachel als vrouw te begeren.

Christen: Het loopt niet over de keuze tussen Rachel of Lea, want beiden vrouwen waren krachtens Gods raad bestemd om huisvrouw van Jakob te zijn. Het ging Jakob niet om veelwijverij, want dat is tegen de scheppingsorde. Eén man met twee vrouwen op één kussen daar slaapt de duivel tussen. Hoewel Rachel de jongste was, was het in het Oosten de gewoonte dat de oudste dochter het eerst werd uitgehuwelijkt. Maar dat wil nog niet zeggen dat dit een ordinantie Gods was, net zo min als veelwijverij een ordinantie Gods was/is. Jakob valt hier niets te verwijten, want die veelwijverij ging niet van Jakob uit, maar is door het bedrog van Laban tot stand gekomen.

Wetgeleerde: Sommige theologen leren met mij, dat alleen Lea de HEERE vreesde. Kunt u het daarmee eens zijn?

Christen: Het is duidelijk dat Lea de HEERE vreesde, maar Rachel vreesde de Heere eveneens. Ik heb in het verleden weleens op grond van de Schrift over Rachel's geestelijke staat in Christus gepreekt. Rachel wordt derhalve met achting genoemd in Gods Woord, namelijk, in Ruth 4:11, waar de oudsten der stad in de poort melding maken van Rachel en Lea, zeggende: "Wij zijn getuigen, de HEERE make deze vrouw (Ruth) die in uw (Boaz) huis komt, als Rachel en als Lea, die beiden het huis Israëls gebouwd hebben..." In dit gedeelte wordt van Lea én Rachel een goed getuigenis gegeven, vanwege het feit dat zij de stammoeders waren van het verbondsvolk Gods. Rachel krijgt wel geen erfbegravenis, maar dat doet aan haar genadestaat niets af. Ook wil haar afgoderij met de Terafim niet zeggen dat Rachel een onbegenadigde vrouw was. Wat deden Izak, Simson en David? In letterlijke zin zwijgt de Schrift over de staat van Rachel, maar in haar leven en getuigenis komt duidelijk openbaar dat Rachel -net als Lea en alle gelovige oudtestamentische vrouwen- zwanger wilde zijn van het beloofde Zaad! Ik wil hiermee ook zeggen dat het huwelijk van Jakob en Rachel in het besluit en in de gunst Gods verankerd lag, want ook Rachel heeft een deel van de geheiligde patriarchen voortgebracht en zij heeft getuigenis gegeven van de hoop die in haar is, tenminste als wij haar geloofsgetuigenissen naar bijbelse genadewaarden weten te schatten, overeenkomstig de zin en mening des Heiligen Geestes, en de biblicistische hermeneutiek derhalve verre van ons werpen.

Wetgeleerde: Hoewel Jakob in Bethel aan het einde gekomen is van al zijn werken en Christus in hem werd geopenbaard, was hij nog niet gerechtvaardigd. Jakob krijgt wél een andere gang in zijn leven.

Christen: U papegaait opnieuw ds. Moerkerken na, maar als een ziel aan het einde van de Wet gekomen is, is

Christus het Begin van het nieuwe leven, immers: *“Het Einde der Wet is Christus, tot rechtvaardigheid, een iegelijk die gelooft”*, Rom. 10:4. “Nog niet gerechtvaardigd” geldt voor niet één kind des Heeren. De openbaring van God aan Jakob in Bethel is vooral ook een beeld van de rechtvaardigmaking. Het gaat in Bethel niet alleen om Jakobs bekering, maar ook om het beeld van de rechtvaardigmaking dat er zeker uit verklaard kan worden. In uw kringen maakt men van de weg van Jakob echter een bekerings-traject, die echter haaks staat op de gereformeerde geloofsleer en de bijbelse heilsorde.

Wetgeleerde: Ik zal het anders zeggen: In Bethel is Jakobs schuld wel bedekt, maar nog niet vergeven.

Christen: In welk vat u het ook giet, uw bewering is een puur roomse voorstelling van zaken en verdraaiing van de gereformeerde leer en de bevinding der heiligen. Wat bent u toch ver afgeweken van de leer der Schrift. De Schrift leert dat de rechtvaardigmaking gelijk valt met de eerste daad des geloofs in de orde van vrijspraak-geloof. *“De doden zullen horen, de stem van de Zoon van God en die ze gehoord hebben zullen leven”*, Joh. 5:25, en alleen dezulken zijn gerechtvaardigd door het geloof. Dat hoeft een oudvader mij niet te bewijzen, want dat leert Christus Zelf in Zijn Woord en als Middelaar van toepassing en de daarvan geeft de Heilige Geest getuigenis in mijn hart. Toen de Heere mij mijn zonden vergaf, had ik er echt geen behoefte aan om met citaten van Comrie of van Van der Groe mijn bekering te bewijzen, want ik heb het zelf uit Zijne mond gehoord. Dat is geen ‘misschientje’. *“Want wij zijn geen kunstelijk verdichte fabelen nagevolgd, als wij u bekend gemaakt hebben de kracht en toekomst van onze Heere Jezus Christus, maar wij zijn aanschouwers geweest van Zijn majesteit”*, 2 Pet. 1:16.”

Wetgeleerde: Ik houd vol dat een levendgemaakte ziel Christus nog niet kent en ik weet me door Comrie gesterkt.

Christen: Ik misgun u geen ingebeelde zegen, maar ik wil u wel waarschuwen voor de fundamentele dwaling van Comrie. De wedergeboorte-filosofie van Comrie wordt in onze dagen door vele leraars Israëls tot leerstuk verheven, maar het betreft een ernstige dwaling, waardoor vele zielen betoverd en bedrogen worden. De dwaling van Comrie is er mede de oorzaak van dat de bijbelse separatie -om het kostelijke van het snode te onderscheiden- bijna geheel ontbreekt. Separatie hoort op iedere gereformeerde kansel thuis, terwijl predikers op huisbezoek meer pastoraal dienen te zijn. Dat verschil wordt nauwelijks meer verstaan. Het is nu alles pastoraat wat de kerkklok slaat. De zuivere Evangelie-prediking is beslist geen eerste hulp bij ongelukken, maar mede door de dwaling van Comrie komen velen niet verder dan een E.H.B.O.-evangelie, als een doekje voor het bloeden, "wel wedergeboren, geen Christuskennis en nog niet gerechtvaardigd", maar dezulken pleisteren met loze kalk. Het zijn zachte heelmeeesters die stinkende wonden maken, zegt het spreekwoord en zo is het.

Jakob heeft te Bethel evenwel de vrede met God aan zijn ziel ervaren in een weg van recht, terwijl hij voor die tijd in de overtuiging liep van zijn zonde. Aan Bethel ging de bediening des doods vooraf. Ezau wilde de vluchtende Jakob immers voor zijn bedrog doden. Hierin is Ezau een type van de bloedwreker, die de schuldige en naar de vrijstad vluchtende Jakob met de dood bedreigt. Weet u wat Jakob te Bethel inleefde? Hetzelfde als de psalmdichter van Psalm 142:4: *“k Wou vluchten, maar kon nergens heen, zodat mijn dood voorhanden scheen, en alle hoop mij gans ontviel, daar niemand zorgde voor mijn ziel.”*

Jakob kon met de ontdekking niet voor God verschijnen. Echter, in dat dodelijke tijdsgewricht te Bethel, toen de zon

was ondergegaan(!), ging de hemel open. God sprak als de Jaweh van vrede in het hart van Jakob. Is dat rechtvaardigmaking of niet? Jakob ontving te Bethel vergeving der zonden met kennisneming des geloofs. Of dacht u dat God 'bewusteloze' schuldvergeving werkt? Dat zou betekenen dat God over de schuld heenwerkt en de zonden door de vingers ziet! Als Jakobs schuld nog opengestaan had, had God nooit gemeenschap met Jakob kunnen hebben. Bedekte schuld is volgens de Schrift vergeven schuld, zowel aan Gods zijde, als in de geloofsbeleving der ziel. In Bethel kon Jakob Psalm 32:1 zingen vanuit de bevinding der zaken, wat wij bevestigd zien in het dankoffer dat Jakob voor God deed. Nadere geloofsoefeningen, zoals Pniël, zijn noodzakelijk om te blijven staan in de vrijheid, met welke Christus Zijn volk vrijgemaakt hééft, (Gal. 5:1) en dikwijls staat een Pniël-ervaring in het kader van een tweede bekering (Luk. 22:32).

Wetgeleerde: Jakobs liefde voor Rachel is wel verdacht. Jakob heeft er immers niet voor gebeden!

Christen: Heer Wetgeleerde! U springt van de hak op de tak, maar dit is alweer een verduistering van de Schriftgegevens. Jakob vluchtte niet naar Laban, alvorens hij opnieuw door zijn vader Izak gezegend werd, onder aanroeping van de Naam des HEEREN! (Gen. 28:1, 3-4). Izak heeft bepaald niet tegen Jakob gezegd dat hij niet Rachel, maar Lea tot vrouw moest nemen. Izak legde deze zaak in Gods handen! Toen Laban Jakob bedroog met Lea, kon Jakob om die reden niet met Rachel breken, want hij was reeds met haar in ondertrouw. Op de dag van het huwelijk zegt Jakob tegen Laban: *“Geef mijn huisvrouw.”* “Dat is, mijn ondertrouwde vrouw uit kracht van het verdrag van het huwelijk”, (Kantt.). Dat Jakob met Rachel in ondertrouw was, wist Lea ook. Lea was dus óók schuldig

aan dat huwelijksbedrog van haar vader Laban. Rachel wordt dikwijls zwarter afgeschilderd ten opzichte van Lea, als de bijbelse werkelijkheid laat zien, want Lea had -net als Rachel- ook haar vleselijke 'tussenoplossingen'. Hiermee heb ik naar mijn bescheiden mening de scheefgetrokken gedachte omtrent Rachel weerlegd, en Rachel, laten we zeggen, 'postuum' in ere hersteld.

Wetgeleerde: Maar God heeft twintig jaar niet meer tot Jakob gesproken.

Christen: Als God twintig jaar niet spreekt tot Jakob, wil dat niet zeggen dat Jakob van Gods gunst en gemeenschap verstoken was. Immers, God zwijgt in Zijn liefde (Zef. 3:17). Bovendien, de HEERE zegende Laban omwille van Jakob, terwijl Jakob nóg rijker door God gezegend werd dan Laban. Dat zien we ook bij Jozef aan het hof van Farao. Dat doet de Heere niet als de zonde ertussen ligt! Als u denkt dat het kan bestaan dat God wel twintig jaar kan zwijgen in het genadeleven, begrijp ik nu ook, waarom u van bedekte schuld spreekt en van vergeven schuld niet wil weten. Hoe kan het bestaan dat een kind van God twintig jaar zonder God en Zijn gemeenschap kan leven? Dat wel te denken is puur ongeloofstaal. Ja, de eigenwillige godsdienst spreekt zeer gewichtig over wat God twintig jaar geleden voor het laatst gedaan heeft. Bij zulke afgezakte verhalen kruipen de wormen er bij voorbaat uit. Gods ware volk kan bij tijden en ogenblikken van dag tot dag vertellen wat God aan haar ziel gedaan heeft. Dat de dagelijkse omgang met God verdacht is in onze dagen, wordt wel bewezen uit het feit dat er velen zijn die het tijdsbestek van twintig jaar, tussen Bethel en Pniël, als dekmantel gebruiken om de missende klaas uit te hangen, terwijl er van een beproefd Godsgemis heel geen sprake is. Ik zeg niet dat God elke dag spreekt, en dat de dagen der duisternis velen zullen zijn, kan ik in het Woord vinden en

ook in mijn bestaan voor God, maar er bestaat ook nog zoiets van liefdesgemeenschap met God in Christus. Ik weet van nameloze geestelijke verlatenheid, van banden en gevangenschappen, maar ik zal u zeggen, als het een week duurt, lijkt het al een eeuwigheid en als het een maand duurt, hijgt een levendgemaakte ziel naar gemeenschap. Laat staan als het een jaar duurt om een toekomst van het Wezen te missen. Je zou sterven van verdriet, want buiten Jezus is geen leven, maar een eeuwig zielsverderf.

Weet u wat het wonder is? God kan geen dag buiten Zijn volk! Wij wel, want wij hebben God verlaten, dagen zonder getal, o ja. Maar als Christus Jakob, en ook Zijn discipelen belooft, al de dagen met hen te wezen, is Hij daadwerkelijk elke dag met hen, *door Zijn Geest!* Als God twintig jaar niet tot Jakob spreekt, wil dat nog niet zeggen dat Jakob geen gemeenschap met God geoeft heeft. Dat kunt u er wel inleggen, maar zo'n voorstelling is geen afspiegeling van het ware geloofsleven. Twintig jaar zonder God? Hoe kan een plant drie dagen zonder water? Hoe kan een mens drie dagen zonder voedsel? Hoe kan een kind van God twintig jaar zonder gemeenschap met God? Het bestaat niet!

Wetgeleerde: Waarom slaat bij Jakob dan de schrik om het hart, als hij Ezau tegemoet reist?

Christen: Jakob was nog niet geheel en al aan de Wet gestorven. Wel geheel door het geloof, maar niet geheel in de bevinding der zaken. Sterven aan de Wet blijft een bevindelijke zaak in het leven der genade, hoewel Gods kinderen de oude mens-dood gestorven zijn, *blijft* de Wet hen onderzoeken of er nog lopende schulden zijn. De Wet blijft geestelijk, ook na ontvangen genade (Rom. 7:14). Het moet steeds weer vlak gemaakt worden tussen God en de ziel, niet op een rooms-wettische wijze, maar wel op een evangelische wijze in de weg van liefdeschuld, vernieuwde genade en berouw. Als God de zonden vergeeft in het

kader van de rechtvaardigmaking, geschiedt dat evenwel voor verleden, heden en toekomst; voor eens en voor altijd. Christus zegt immers: *"Die gewassen is, heeft niet van node, dan de voeten te wassen, maar is geheel rein"*, Joh. 13:10. De voetwassing ziet dus op de doorgaande reiniging van het hart, omdat de zonden vergeven *zijn*.

Wetgeleerde: Met de eigenhandige ontvreemding van de eerstgeboortezegen, stal Jakob als het ware zijn bekering en daarom was hij zo angstig.

Christen: Alweer een redenering die afkomstig is van ds. Moerkerken. U bent goed in het ploegen met andermans kalf, maar die zijn er zoveel in onze dagen, allemaal van die ploegers en houthakkers, die alles uit de boeken stelen. Maar goed, dat ligt voor uw rekening. Als u de bekering van Jakob laat hangen van de eerstgeboortezegen, is dat niets anders dan biblicistische inlegkunde. De eerstgeboortezegen was weliswaar van grote waarde. Die zegen bepaalde namelijk wie er erfgenaam was van de geestelijke en lichamelijke zegeningen, die vader Abraham, Izak en Jakob op een profetische wijze op één van hun zonen hebben overgedragen. Jakob, die twaalf zonen had, kon echter maar één zoon die zegen geven en dat was Juda. Dat betekent niet dat de andere zonen van Jakob van de genade verstoken waren. Kijk maar naar Jozef, die uitblinkt in de vreze des Heeren. De eerstgeboortezegen was wel een grote zegen, doch had niets met de persoonlijke bekering uit te staan. Ezau was wel de eerstgeborene, maar hij kon de eerstgeboortezegen niet ontvangen, omdat hij -net als Ruben- de voortreffelijkste niet was. Gelijk geschreven staat: *"Jakob heb Ik liefhad en Ezau heb Ik gehaat"*, Rom. 9:13. Ezau was om die reden niet voorbestemd als stamhouder van het beloofde Zaad. Na Izak was Jakob het kind der belofte, vervolgens Juda. Uit hem zou de Christus geboren worden. Nogmaals, dat

betekent niet dat buiten de Juda-lijn van het geslacht van Jakob geen mensen bekeerd konden worden. Jozef ontving ook niet de eerstgeboortezegen, maar was toch een kind en knecht des HEEREN.

Wetgeleerde: Jakob stond bij Ezau in de schuld!

Christen: Helemaal niet! Jakob had immers de eerstgeboortezegen in het bijzijn én met goedvinden van Ezau voor een schotel linzemoes tot zijn eigendom gemaakt. Ezau had dus niets te zeggen, hoewel Jakob op de Heere had moeten wachten. Ten aanzien van zijn bedrog jegens zijn vader Izak lag het reeds recht nog voor Jakobs vertrek naar Laban, want Izak had Jakob voor zijn vertrek naar Laban nog bewust 'overgezegend', toen hij zijn dwaasheid inzag dat hij Ezau in plaats van Jakob had willen zegenen met de eerstgeboortezegen.

Wetgeleerde: Waarom was Jakob na Bethel dan nog zo benauwd?"

Christen: Wel, Jakob verkeerde nog in de eerste trap der wedergeboorte.² Jakob miste op dat moment stervensgenade door ongeloof! Jakob had zich evenwel op Gods belofte kunnen verlaten, want Gods beloften zijn niet ja en nee, maar in Christus ja en amen. Dit is een bewijs dat een kind van God met wettische vrees geen goed gebruik van de beloften maakt, terwijl een bevestigd kind van God in de grootste smarten doorgaans met zijn hart op God vertrouwt, omdat hij door het geloof leeft en niet door aanschouwen, noch door gevoel. Het 'niet te voelen' is voor de kinderen in de genade er steeds de oorzaak van dat ze in het donker lopen. Daarom moet de kroon gedurig

2. Zie het boekje: "Bethel en Pniël opgehelderd in de drie trappen der wedergeboorte", dat een verklaring bevat over Romeinen 6:3-4.

omgekeerd en omgekeerd worden, om door het geloof te leren wandelen en niet door hetgeen voor ogen is.

Voor de ontmoeting met Ezau had Jakob geloofkracht nodig en dat miste hij in de oefening, door wettische vrees. Pniël is derhalve geen rechtvaardigmaking, zoals veel wordt beweerd in uw kringen, maar de tweede bekering (Luk. 22:32), waardoor de ziel met terugleidend Geesteslicht, de dingen die hem van God geschonken **zijn**, helderder ziet liggen en Christus als zijn enige Bekering overhoudt. Pniël is dus wel noodzakelijk om van al dat zelfbehoud te worden afgebracht en om door de zandgrond van 'het bekeerd zijn' te zakken, en in plaats daarvan Gods lof te gaan vertellen.

Wetgeleerde: Waarom worstelde de Heere dan met Jakob?

Christen: Om Jakob in het geloof te oefenen en hem -zoals reeds gezegd- door de zandgrond van 'het bekeerd zijn' te doen zakken. Omtrent de worsteling te Pniël liet Jakob de Heere niet gaan, tenzij Hij hem zegende. Jakob heeft te Pniël kracht ontvangen in zwakheid. God liet Zich door Jakob overwinnen en als een Vorst Gods kwam Jakob uit de strijd. Maar dan ontvangt Jakob een doorn in het vlees, opdat hij zich niet zou verheffen. Gods genade moest Jakob genoeg zijn, omdat Gods kracht in de zwakheid van Gods volk volbracht wordt. Ezau bracht te Pniël de Wet voor Jakob mee, maar Christus trad, zoals ook in Bethel, tussenbeide, *door een nadere openbaring*. Bethel is dus net zo zuiver als Pniël. In Pniël is de zaligheid wel nader, dan toen Jakob eerst (te Bethel) geloofde (Rom. 13:11).

De oorzaak van Jakobs vrees lag niet bij Sinaï, maar in het paradijs waar de breuk geslagen is. Jakob wordt niet 'de bedrieger' genoemd, omdat hij de eerstgeboortezegen gestolen had, nee, zijn **naam** was Jakob de bedrieger en dáárom stal hij de eerstgeboortezegen. We worden geen dief als we stelen, we zijn van nature dieven en daarom

stelen we. We zijn overtreders en daarom zondigen we. Tijdens de worsteling met de Engel (Gods Zoon), werd Jakob gevoelig aan zijn afkomst herinnerd, met de vraag naar zijn naam. Voordat Jakob zijn naam te kennen gaf, ging hij als een vervloekte bedrieger aan God hangen, om de 'zaak' van Bethel opnieuw bevestigd te krijgen uit de mond Gods. In de worsteling met de Engel verliest Jakob al zijn wettische vrees en geeft zijn naam te kennen: Jakob, bedrieger, een verloren adamiet. God zegent enkel verloren adamieten. Christus is te Zijner tijd voor de goddelozen gestorven. Dat is een doorgaande oefening in het leven des geloofs. Gods volk beproeft het geloof echter niet, want een Mán worstelde met Jakob. Jakob heeft het Evangelie niet gevonden, het Evangelie vond Jakob.

De Bethel- en Pniël-zegeningen zijn wel onderscheiden, maar het zijn geen standen waardoor de ziel er steeds een zaak bij krijgt, nee, want beide zegeningen beduiden dezelfde zaak. Beide zegeningen zijn zegeningen in Christus en derhalve van veel grotere betekenis als de eerstgeboortezegen. De eerstgeboortezegen was veelmeer van tijdelijke aard, ook voor het nageslacht, *"bestaande in eer en heerschappij over de broeders van hetzelfde gezin en in een dubbele portie van de goederen. Ook gaf de eerstgeboortezegen recht op het priesterschap na het overlijden van de huisvader, totdat het priesterschap op de stam van Levi gekomen is"*, Kantt. bij Gen. 25:31.

Velen schatten de eerstgeboortezegen veel te hoog in, alsof de zaligheid van Jakob er vanaf hing. De Bethel- en Pniël-zegen staan daarentegen wél in onmiddellijk verband met de zaligheid van Jakob, zeker typologisch gezien, ten aanzien van de weg die de Heere ook nu nog met Zijn volk kan gaan. Als God te Pniël Jakob bij zijn afkomst in Adam bepaalt en naar zijn naam vraagt, noemt Jakob zonder omwegen zijn naam: Jakob, (bedrieger). Bij vernieuwing mag Jakob *Adam* inleven, om in Christus met een nieuwe naam Israël bedeed te worden. NIET DOOR DE WET,

maar door een nadere openbaring van de tweede Adam, Christus. Die orde was in Bethel andersom, want door de Wet is de kennis der zonde! Te Pniël acht Jakob de zegen Gods van veel groter waarde dan de eerstgeboortezegen door zijn vader opgelegd, want hij zegt: *"Ik zal U niet laten gaan, tenzij dat Gij mij zegent"*, Gen. 32:26. Jakob ontvangt vervolgens een nieuwe naam, Israël, omdat hij zich vorstelijk gedragen had door het geloof. Als de gelovige het geloof beoefenen mag, is er geen vrees, want het geloof is door de liefde werkende en de volmaakte liefde drijft de vrees buiten. Gods volk is in de tweede trap van de wedergeboorte pas toe aan een nieuwe naam in Christus. Dan gaan ze opnieuw, doch dieper, beleven wat er in Bethel beloofd en geschonken is. In de tweede trap der wedergeboorte wandelt Gods volk in een onbeweeglijk koninkrijk door het geloof, terwijl ze in Bethel nog als een zuigeling gedragen moet worden en nog heen en weder bewogen kunnen worden, omdat ze dikwijls meer op de golven van beproeving zien dan op Christus. In het kader van de opwas des geloofs ten aanzien van de 2e trap der wedergeboorte, sterft Gods volk door de liefde aan alle wettische vrees, om **zakelijk** te komen tot de **vaste** grond der dingen die men hoopt en een bewijs der zaken die men niet ziet. Ook in onze verwarde tijd werkt God dat geloof onwederstandelijk in de harten der uitverkorenen, hoewel er weinigen verstaan, wat Paulus zegt: *"Zo dan, mijn broeders, gij zijt ook der Wet gedood door het lichaam van Christus, opdat gij zoudt worden eens Anderen, namelijk Desgenen, Die van de doden opgewekt is, opdat wij Gode vruchten dragen zouden"*, Rom. 7:4.

Wetgeleerde: Ik ken een tweetal overleden predikanten die 'de vierschaarbeleving'³ beleefd hebben. Maar dat leert

3. Laten we het houden bij Christus en Zijn gerechtigheid voor een helwaardige zondaar, in plaats van de term: 'vierschaarbeleving'.

niet al Gods volk kennen. Zeker in onze dagen niet.

Christen: Dan leeft u wel in droomwereld, alsof God de genade waarmee onze vaders bedeed waren, nu niet meer werkt. God heeft ook nu nog een volk dat in de vrijheid van Christus mag staan. Het is echter een vaststaand gegeven dat als bepaalde belijders zelf vreemd zijn aan de vrijheid in Christus, zij anderen verdacht houden die er door vrije genade uit leven mogen. God is een God van volkomen zaligheid en die volkomenheid wordt door elk kind van God gekend, maar de kracht daarvan ervaren zij naar de mate des geloofs.

Wetgeleerde: Ik weet zeker dat je nog ergens 'vóór' kunt staan.

Christen: Alleen wéét je dat pas als je erachter staat! Jakob wist toen hij Bethel gekomen was en de zon ondergegaan was, echt niet dat God hem in die bange nacht verschijnen zou. Dat zegt hij zelf: *"Gewisselijk is de HEERE aan deze plaats, en ik heb het niet geweten!" Gen. 28:16.*

Tegenwoordig weten er velen dat ze 'voor de zaak' staan, maar dat is allemaal van horen zeggen. Jakob wist van geen 'zaak' af, totdat Christus Zich in hem openbaarde in de hel van zijn verloren adamsbestaan. Een recht ontdekte zondaar weet niet eens dat Christus er voor hem is, en in het punt van afsnijding denkt hij zeker niet aan Christus, totdat Hij Zich in de totale verlorenheid van de betreffende ziel openbaart. Velen zijn, zoals Barabbas, vóór het recht verlost, maar de moordenaar aan het kruis werd dóór (op grond van) recht verlost. *"Sion zal door recht verlost worden, en haar wederkerenden door gerechtigheid", Jes. 1:27.*

Wetgeleerde: Volgens mij was Jakob in de tent van Rebekka al wel levendgemaakt, in Bethel ontving hij een

geopenbaarde Middelaar, wat echter nog geen toegepaste Middelaar is. In Bethel was 'zien nog geen hebben'.

Christen: Dat zijn geijkte gezelschapstermen die in de Schrift geen enkele grond hebben. In Bethel en Pniël geschieden er evenwel zaken, die Gods volk ook nu nog leert. Echter, niet in de orde van: 'levendmaking, bekommring, bedekte schuld en vergeven schuld'. Dat is niet de heilsorde van de Bijbel, maar onheilswanorde van Rome! De bijbelse heilsorde is: 'roeping, rechtvaardiging, heiliging en heerlijkmaking', hetwelk niet in tijd, maar in orde verstaan moet worden. Het heet daarom ook geen heilstijd of heilsbevinding, maar heilsorde! Het staat dus wel in de goede volgorde. De bevinding van deze zaken moet altijd genormeerd en getoetst worden aan de leer der Schrift. U maakt van de bevinding een leer, heer Wetgeleerde, met als gevolg dat de leer een traject wordt: eerst dit en dan dat, eerst zien en dan hebben, eerst onbewust en dan bewust. Maar door de zuivere prediking van de geloofsleer wordt de ware geloofsbevinding geboren bij degenen die op het Lam zien tot vergeving der zonden. De door de slangen gebeten Israëlieten hebben op het zien van de verhoogde slang, hetwelk Christus beduidde, niet tegen Mozes gezegd: *"Zeg, Mozes, we hebben nou die slang wel gezien, maar is dit 'zien' nou hebben, of zijn we blij met niks?"* Nee, ze waren terstond genezen!

Van de oude geoefende Simeon lees ik ook niet dat hij aan Maria gevraagd heeft of *zijn zien* van het Kindeke nu hebben was of niet. Integendeel! Het Kind lag in zijn armen. Hij had het Kind. MIS! Het Kind had hém! Amen! Het liep echter niet over zijn zaligheid, want die lag reeds lange tijd vast in Christus. Simeon was een geoefend kind en knecht Gods. Tegen Thomas zeiden de andere discipelen: *"Wij hebben de Heere gezien", Joh. 20:25.* Ze vroegen niet aan Thomas of hun zien nu toch wel hebben

was, want dat was, met eerbied gesproken, een uitgemaakte zaak. Ze jubelden het uit. Ze hadden Christus gezien door het geloof! Toen de discipelen zagen dat de Heere Jezus ten hemel voer, zeiden ze niet tegen elkaar: "We zien Hem wel heenvaren, maar we hebben Hem niet (meer)." Dat lees ik nergens. Wel dat ze verheugd naar Jeruzalem terugkeerden, omdat ze Zijn getuigen mochten zijn, (Hand. 1:8). Christus had hén en daarom konden ze Zijn getuigen zijn. Job zegt: "*Met het gehoor des oors heb ik U gehoord; maar nu ziet U mijn oog*", Job 42:5. Hij zegt niet, met eerbied gesproken: "Ik heb U nu wel gezien, maar ik vraag me wel af of ik nu wéét dat mijn Verlosser leeft."

Op de berg der verheerlijking zagen de drie discipelen niemand, dan Jezus alléén (Matth. 17:8). Dacht u dat deze zaak beleefd kan worden als de schuld nog open staat? Waar staat dat in de Bijbel? Voor al Gods kinderen geldt dat zij zich zalig kijken aan Christus. Zo is het!

Heer Wetgeleerde! U zou er beter aan doen om Comrie eens een tijdje terzijde te leggen en de Heere te smeken om de toepassing der zaken.

Wetgeleerde: Toch houd ik het vol dat zien nog geen hebben is.

Christen: Arme man! U houdt een gebroken bakken-leer aan de hand. Het zien van Jezus alléén is echter een geheim en een wederkerende zaak in het genadeleven. Gods volk wordt bevestigd in het zalige feit dat Christus de pers alleen getreden heeft en dat niemand van de volken met Hem was. Daarin schittert Christus in heerlijkheid als Plaatsbekleder voor Zijn volk en al Gods kinderen delen in Zijn Middelaarsverdienste.

De kerken die er in onze dagen zijn, worden dikwijls gekwalificeerd in 'zware' en 'lichte' kerken. Ik heb sommige kinderen Gods ontmoet uit de zogenaamde 'zware' kerken, die tijdens huisbezoek getuigenis aflegden

van de hoop die in hen was. Niet zelden wordt er dan door bepaalde ouderlingen gezegd: "Ja, maar nu moet u nog afgesneden worden."

Het is om misselijk van te worden. Die zielen **zijn** afgesneden, maar ze missen de verzegeling des Geestes nog min of meer, om met vrijmoedigheid die ouderlingen te weerstaan. Als ouderlingen zó te werk gaan, is het duidelijk dat zij dan zelf niets van de zaak afweten. Er zijn veel meer ambtsdragers die van boekenkastgenade leven dan u denkt. Men zegt 'voor de zaak' te staan, maar Gods Woord leert ons, dat al degenen die onder de Wet zijn (alle onbekeerden) voor de zaak staan en dat Gods volk onder de genade verkeert. In de zogeheten 'lichte' kerken wordt het heil in Christus zodanig voorgesteld alsof Christus reeds in je schoot ligt en slechts op je toestemming wacht om binnengelaten te worden. Dat is de leer van de stichting IJDAAR-acteurs, een toneeloptreden dat gepaard gaat met een hels kabaal van trompet, zangers en gitaar-begeleiding. Hollywood is er niets bij!

Wetgeleerde: Ik houd mij verre van zulk een toneeloptreden. Ik houdt het bij de oude wijn en mij is altijd geleerd dat zien nog geen hebben is en dat een geopenbaarde Christus nog geen toegepaste Middelaar is.

Christen: U valt in herhaling! U doet oude wijn in nieuwe lederzakken, maar die zakken scheuren en kunnen de toets van Gods Woord niet doorstaan. De Schrift leert het tegendeel van hetgeen u beweert. Als de apostel Paulus getuigt: "*Maar wanneer het Gode behaagd heeft..., ...Zijn Zoon in mij te openbaren, opdat ik Denzelven door het Evangelie onder de heidenen zou verkondigen*", Gal. 1:15-16, dan zou de apostel volgens uw redenering al die heidenen met een kluitje in het riet gestuurd moeten hebben, aangezien hij alleen een geopenbaarde Middelaar kende, maar Hem nog miste in de toepassing! Dat zou toch een

nameloos arm Evangelie geweest zijn voor die heidenen.

Ik vrees wel dat onze huidige kerken vol zitten met zo'n halfbakken evangelie en zich verheugen in het halfverloste christendom. Blij met niks dus. Christus is echter een volkomen Zaligmaker; Hij geeft niet iets, maar Zichzelf, dat is Alles, Amen! Als een geopenbaarde Middelaar in het kader van de wedergeboorte geen toegepaste Middelaar zou zijn, dan weet u van een geopenbaarde Middelaar niets af, heer Wetgeleerde! Gods Woord leert weliswaar ook niet-zaligmakende openbaringsvormen van Christus, namelijk, zoals Hij Zich aan de wereld vertoonde in de staat van Zijn vernedering, maar daar gaat het hier niet over en dat bedoelt u ook niet. We hebben het ook niet over de mate des geloofs, want een zuigeling in de genade verstaat alles niet van hetgeen hij in Christus heeft en vaders in de genade nog minder! Waarom? Het wonder wordt steeds groter en het beest van binnen ook!

Als u zegt dat het Schriftuurlijk is te zeggen dat het ene kind van God nog vóór een bepaalde zaak staat waar een ander kind van God wel kennis heeft, kunnen we dat enkel zeggen ten aanzien van de tweede bekering (Luk. 22:32) en ten aanzien van de verzegeling des Geestes. Ook dat laatste is in de Bijbel terug te vinden. Lees eerst Lukas 22:32 en dan Efeze 1:13: *"In Welken ook gij zijt, nadat gij het woord der waarheid, namelijk het Evangelie uwer zaligheid gehoord hebt; in Welken gij ook, **nadat gij geloofd hebt**, zijt verzegeld geworden met den Heiligen Geest der belofte."* Maar dát bedoelt u niet, u bedoelt met 'de zaak' de rechtvaardigmaking, waar 'de bekommerden' nog vóór staan. Is het niet?

Wetgeleerde: U hebt mij goed begrepen.

Christen: Ik weet zeker dat degenen die aan de Wet gestorven zijn en dit gedeelte van ons gesprek lezen, hun zakdoek pakken om even uit te huilen (misschien wel

heilig lachen...). U wringt zich in duizend bochten, wat bij Gods vrijgemaakte volk op de rand van een nagel kan. "Hij mijn zonden en ik Zijn gerechtigheid, Hij mijn vloek en ik Zijn zegen, Hij mijn ongerechtigheid en ik Zijn gerechtigheid, Hij mijn onheiligheid en ik Zijn heiligheid, Hij mijn dood en ik Zijn Leven, Hij mijn hel en ik in Hem, zo reis ik naar Jeruzalem..."

Wetgeleerde: In Romeinen 13 vers 11 staat dan toch maar dat de zaligheid ons nader is dan toen we **eerst** geloofd hebben.

Christen: Het woordje 'eerst', in Romeinen 13 vers 11, staat in de grondtaal niet, maar het is er evenwel voor de verstaanbaarheid tussen geplaatst. Het duidt niet op 'standen', maar op de opwas in Christus. De tweede bekering is derhalve geen nieuwe bekering, maar een nader reiniging van het wettische zuurdesem waarmee de nieuwlingen nog zo dikwijls bezet zijn. In de drie trappen der wedergeboorte gaat het niet steeds een trede naar boven, maar bij regelmaat een verdieping naar beneden. Het schip des geloofs krijgt steeds meer diepgang in de wateren van vrije genade. Zo verging het ook de discipelen. Dat gewicht legt Gods volk er niet in, want ze zijn doorgaans zo licht als hop; dat gewicht legt God erin.

Wetgeleerde: Maar de akker en de dorsvloer van Boaz zijn toch maar 'standen' die het geestelijke leven markeren!

Christen: Als u dat meent, heer Wetgeleerde, dan houdt u de bediening des doods voor de bediening des levens. Ruth was in natuurlijk opzicht, voordat zij met Boaz huwde, een vervloekte heidin naar de Wet van Israëls God. Overgezet in het geestelijke: dood in zonden en misdaden.

Wat Boaz in natuurlijk opzicht voor Ruth was op zijn akker en op de dorsvloer, dat is God voor ieder mens op het erf

van het genadeverbond, namelijk, goed en weldadig. De Heere wandelt ieder verbondskind achterna met Zijn algemene goedheid en weldaden. God is geen karig God. Bij de genezing van de tien melaatsen, kwam echter alleen de Samaritaan terug om God de eer te geven. De andere negen mochten evenwel hun genezing behouden, maar zijn desondanks verloren gegaan. De vraag van Christus: "Waar zijn de negen?" zal ook klinken op de jongste dag. Ruth stond geestelijke gezien reeds achter de zaak alvorens met Boaz in het huwelijk te treden, want zij was al als een moabistische met God verzoend, een feit dat uit haar geloofsgetuigenis op de grens van Moab en Israël blijkt. Dat huwelijk van Boaz en Ruth was echter meer dan een natuurlijk huwelijk, want uit Ruth de Moabitische is Obed geboren en uit Obed is David geboren, en uit David is Christus geboren. Als ik dat wonder vatten wil, staat mijn verstand vol eerbied stil.

Wetgeleerde: Ik sta nog voor de zaak, maar ik weet toch van de akker van Boaz.

Christen: De akker van Boaz is Boaz niet. Geestelijk gezegd: 'Aangenaam kerken' is Christus niet, dat zal duidelijk zijn. Boaz heeft met Ruth geen overspel gepleegd op de dorsvloer, omdat zij zijn bruid nog niet wás. Ruth en Boaz hebben pas na het huwelijk gemeenschap met elkaar gehad. En de vrucht was: Obed. Zo is het ook geestelijk. Christus pleegt -met eerbied gesproken- geen overspel met de zondaar, zolang deze niet aan de eerste man -de oude mens- gestorven is. Sterft een ziel door de Wet aan de Wet, dan is het Einde der Wet Christus, tot rechtvaardigheid een iegelijk die gelooft. Dan is er ook gemeenschap des Geestes, met als vrucht: de ere Gods.

Heer Wetgeleerde, ziet u nu dat u het begin van het geestelijk leven enerzijds veel te vroeg stelt en anderzijds vervalst u de bijbelse wedergeboorte met een open-

schuld-leer. De Heere kent degenen die de Zijnen zijn. Wij maken tenslotte niet uit wie er zalig zijn of worden, dat is Gods Eigen werk. We hebben wel de roeping om op grond van de Schrift te leren hoe de toepassing van het heil geschiedt en daarbij dienen we separerend te werk te gaan om het snode van het kostelijke te onderscheiden.

Voorbeelden van de toepassing van het heil zijn er in de Schrift genoeg te vinden, en het is ook in de apostolische heilsleer duidelijk vastgelegd. Maar als we van de heilshistorie een heilsleer maken, roeien we gelijk op met Rome. De weg van de discipelen is geen heilsleer, maar toepassing van het heil en dat steeds nader en klaarder, zoals bij Jakob te Bethel en in Pniël. De Schrift bewijst zichzelf, ook in het kader van de heilsleer en we hebben alleen Schrift met Schrift te vergelijken en niet met gezelschapsbewijzen, noch hebben we de Schrift met oudvaders te bewijzen, want al die mensen komen als het goed is niet verder dan: "...hen die dwalen, brengen in het recht spoor", en wij met hen. Oudvaders lezen en citeren is geen kwaad, maar niet om Gods Woord ermee te bewijzen.

Wetgeleerde: Ik heb toch grote achting voor een vrouw als vrouw Van Schuppen uit Veenendaal. Dat was een hoog begenadigde vrouw.

Christen: Ja, die vrouw was zó hemelsgesteld, dat de looper uitgelegd moest worden als ze naar het gezelschap ging, omdat ze niet op de kale aarde wilde lopen. Op een dag ging ze naar het gezelschap in Benschop en daar zat ook Koos Vrolijk. Vrouw Van Schuppen had het hoogste woord en Koos liet ze eerst maar een tijdje praten, totdat ze bij Zondag 7 kwam. Toen ging ze ernaast. Koos Vrolijk zei: "Zeg, vrouw, je hebt het wel over je zalige toestanden, maar is het al eens onmogelijk voor je geworden, omdat het bij GóD onmogelijk werd? Je hebt het wel over je zuchten en je benauwdheden, maar soms laat de duivel

een mens ook flauwvallen. Zulke flauwtjes zijn helaas van voorbijgaande aard. Bij God gaat het anders, want Sion wordt door recht verdoemd en door recht verzoend.”

Ja, toen zat die hoogbekeerde vrouw ineens met haar mond op slot. Dat waren nog wel aardige gezelschappen. Zo zijn ze er nauwelijks meer. Men is doorgaans rijk met ‘de mogelijkheid’ of met ‘de moeilijkheid’, maar als je, zoals Koos Vrolijk, de toets van het recht hanteert, staat de wagen bij vele belijders stil. Echter, de bevinding des geloofs, waar het op de gezelschappen doorgaans overging, is slechts nodig om achter de dingen te komen die ons van God geschonken **ZIJN** (1 Kor. 2:12). Gods volk gelooft niet in een weg, waarop alles nog moet gebeuren, maar in dé Weg, Wiens werk volkomen is. De Bijbel spreekt, ten aanzien van het aandeel in Christus voor de ware gelovigen, nooit over worden, want alle dingen zijn reeds in het bezit voor degene die gelooft. Het minste geloof gelooft dat de zonden vergeven **zijn**, geheel volgens Zondag 7. Zondag 1, 7 en 23 spreken ook niet over worden, maar over **ZIJN!** Een bevinding van ‘worden’ is de bevinding van Rome, want Rome wordt steeds heiliger, maar de Bruid uit het Hooglied zegt: “Ik **bén** zwart, **doch** liefelijk in Zijn ogen.” Gods volk is goddeloos-rechtvaardig, onheilig-heilig, rampzalig-zalig. Wie het verstaat weet het. Die gelovigen kunnen echter zó hels bestreden worden dat zij Christus uit het geloofszicht verliezen, maar dat is wat anders. Ik denk dat een man als Comrie wel een beetje misselijk zou worden als hij wist hoe men hem in onze dagen als een soort paus laat buikspreeken. Zoals Pniël voor Jakob een nadere geloofssoefening was, was de offerande van Izak een geloofsbeproeving voor Abraham. In uw kringen wordt de offerande van Izak, als Abrahams bewuste rechtvaardigmaking geleerd en zo kan ik nog even doorgaan. Bethel en Pniël zijn echter geheel onder te brengen in het kader van de drie trappen der wedergeboorte, zoals die beschreven staan in Romeinen

6:3-4 en nader verklaard worden in de Kanttekeningen.

Wetgeleerde: De overtuiging van zonden door de Wet Gods, is het werk van Christus in Zijn profetische bediening.

Christen: Dat is een halve waarheid. Christus schrijft de bediening der Wet niet aan Zichzelf, maar aan de derde Persoon van het Goddelijk Wezen toe. “*Doch Ik zeg u de waarheid: Het is u nut, dat Ik wegga; want indien Ik niet wegga, zo zal de Trooster (de Heilige Geest) tot u niet komen; maar indien Ik heenga, zo zal Ik Hem (de Heilige Geest) tot u zenden. En Die (de Heilige Geest) gekomen zijnde, zal de wereld overtuigen van zonde, en van gerechtigheid, en van oordeel: Van zonde, omdat zij in Mij niet geloven; en van gerechtigheid, omdat Ik tot Mijn Vader heenga, en gij zult Mij niet meer zien; en van oordeel, omdat de overste dezer wereld geoordeeld is*”, Joh. 16:7-11. Het is wel Bijbels te zeggen dat Christus de Wet door Zijn Geest hanteert om de zondaar te doden aan de oude werkheilige mens, terwijl Hij met Zijn levendmakende stem die gedode zondaar levend maakt door Woord en Geest in de toepassing des harten. Hanna getuigt er zo kostelijk van in 1 Samuel 2:6.

Wetgeleerde: Philpot heeft gezegd, dat een pas levendgemaakte ziel onbezonnen voortgaat, niet wetend dat er een Jezus is.

Christen: Philpot is voor mij geen gezaghebbende heilsbron en staat bovendien niet in de lijn van de Reformatie. De godzalige Philpot laten buikspreeken in uw eigen straatje, is geen kunst. De van God geleerde Samuel Rutherford zou u ook wel verkeerd kunnen interpreteren, als hij zegt: “Ach, dat ik Hem toch kennen mocht. Ach, dat ik toch eens een keertje geloven mocht. Ach, dat ik Zijn

Naam eens spellen kon.” Die godzalige man wist echter meer van Christus, dan heel reformatoerisch Nederland bij elkaar. Natuurlijk gaat een pas levendgemaakte ziel dikwijls onbezonnen in de duisternis struikelende voort, want “zonder Mij, kunt gij niets doen”, zegt Christus. Maar dat geldt al Gods volk. Zonder Christus en zonder de leiding des Geestes tasten we als blinden aan de wand. Dat geldt dus ook voor de verst gevorderde in de genade.

Wetgeleerde: Naar mijn besef laat de Heilige Schrift het ogenblik van wedergeboorte niet samenvallen met de openbaring van de Middelaar.

Christen: Als u zegt: “Naar mijn besef...”, geeft u zelf al aan waarop het vastzit, namelijk, op uw besef. Uw besef is geen geestelijke graadmeter, terwijl de Schrift er zo duidelijk van spreekt. In de leer der zaligheid staat niet het geloof, noch de gelovige, maar Christus centraal. Ik geloof niet in mijn geloof. De grond der zaligheid is niet mijn geloof, hoewel het zonder geloof niet kan bestaan. Gods volk is zalig, omdat God het zegt. Het geloof is slechts een middel om een door de Vader geschonken Heere Jezus te ontvangen in een weltoebereide aarde. Daarvan getuigt ook de Kerk van alle eeuwen en plaatsen bij monde van de Psalmist: “En onze Koning is van Israels God gegeven.”

Wetgeleerde: Ik weet me door de hond en de kat gebeten omdat ik de middenpositie inneem, tussen de volgende twee ‘uitersten’.

1. Degenen die zeggen dat er geen geestelijk leven is als de Persoon van Christus voor de ziel nog verborgen is. Hiermee bedoel ik dat een pas levendgemaakte ziel Christus nog niet kent.
2. Degenen die de indruk wekken dat een ziel ook zonder de kennis van de Middelaar wel zalig zou kunnen worden. U zult begrijpen, dat ik geen van beide kanten op wil.

Christen: Wat mag ik zijn, waarde Moerkerken-papegaai? De kat of de hond? Ik bijt in ieder geval, want ik sluit me aan bij de ‘uitersten’ onder nummer 1, want buiten Jezus is geen leven, maar een eeuwig zielsverderf!

Wetgeleerde: Ik veeg de vloer aan met degenen die zich op de Schrift beroepen en zeggen dat onze oudvaders niet leren dat zien nog geen hebben is.

Christen: Best, u mag van mij een dweil maken en aan de keizer geven wat u wilt, als u Gode maar geeft wat Gods is. Er is echter wel onderscheid tussen een zwak- en een sterkgelovige, want zoals de zon niet direct hoog aan de hemel staat, maar allengskens opkomt, zo ligt Gods volk niet direct na de wedergeboorte met een baard in de wieg, dat is duidelijk. Maar een lichtstreep is dan toch zon, hoe je het ook bekijkt. Een lichtstreep is niet een gedeeltelijke zon, maar iets van de volheid van de zon. De ouden zeiden immers: “Een emmer is vol, maar een vingerhoed is ook vol.” Zou dit trouwens een beet van de hond of van de kat zijn? Dat oordeel laat ik maar aan uw spreekbuis (ds. Moerkerken) over. Het gaat in de Schrift niet zozeer over de mate, alswel over het wáre geloof in Christus. Zwakgeloof is ook waar geloof, maar zonder geloof is het onmogelijk Gode te behagen. Christus zegt Zelf, dat de kleinen in Hem gelóven, (Matth. 18:6). Wie heeft er gelijk, Christus of Moerkerken?

Wetgeleerde: Ik houd het toch maar bij Comrie.

Christen: Ds. Moerkerken en zijn volgelingen -waaronder u- willen met de filosofie van Comrie bewijzen dat de wedergeboorte begint zonder de bewuste geloofskennis met Christus en dat voor Schriftuurlijk houden. Ik denk dat ik zo uw mening en die van vele belijders goed weergeef. Het is nog niet zolang geleden dat ds. Fraanje tegen dit

soort dwaalleer gewaarschuwd heeft. Fraanje heeft in zijn dagen gezegd dat we een tijd zouden ingaan dat men de dwaling zou gaan leren van een geloofsleven zonder geloofsvereniging. Wel levendgemaakt, maar niet gerechtvaardigd. Nu, we zitten er midden in, in die tijd, bedoel ik. Ds. Fraanje heeft het wel goed gezien, hoewel de man, ten aanzien van de heilsleer en de toepassing ervan zelf ook op het verkeerde aanbeeld sloeg.

Wetgeleerde: Ik spreek mijn wee uit over degenen die mijn embryo-theologie durven aantasten. Wel haast ik mij te zeggen dat een embryo geen embryo blijven mag.

Christen: Voor de zoveelste keer citeert u letterlijk uit het boekje van Moerkerken. O, dus nu spreekt u de pauselijke vloek over Gods ware kinderen en knechten uit die uw Comriaanse dwaalleer op de mesthoop werpen. Het heeft er alle schijn van dat u met de filosofie van Comrie, God aan het voorschrijven bent hoe een mens toch wel wedergeboren moet worden, ten koste van de eniggeldende leer van Christus. Het zal waar zijn dat de natuur vele beelden weergeeft, die het geestelijk leven weerspiegelen, maar dat betekent niet dat de wording van de mens, vanaf het prilste begin in de moederschoot, in zijn geheel geprojecteerd kan worden op het geestelijke leven. Deze aristoteliaanse filosofische beredenering van de wedergeboorte laat het wonder van vrije genade geheel in de rede opgaan en tot niets verdwijnen. Filosofie is namelijk de grote tegenpool van de bijbelse theologie. We dienen de herschepping met de schepping te vergelijken en dan komt er heel wat anders openbaar. In het kader van de schepping is de mens niet als een embryo, maar als een volwassen mens geschapen en toen de Schepper de geest des levens in hem blies werd de mens tot een levende ziel. Zo gaat het ook in de geestelijke herschepping. In de weg der ontdekking en overtuiging komt elk been tot zijn been

en als de herschepping plaatsvindt, wordt de Geest des levens in de doden geblazen op het spreken van de Borg (Joh. 5:25), en op Zijn spreken worden de doden tot levende zielen (lees in dit verband vooral ook Ezech. 37). Zalig worden is een eeuwig wonder, maar het is geen misschientje. *“Een verhaal van de dingen, die onder ons volkomen zekerheid hebben”*, zegt Lukas, ten aanzien van de heilszekerheid in Christus. Ik heb u op grond van de Schrift aangetoond dat uw filosofie over de wedergeboorte niets te maken heeft met de bijbelse leer waarmee de Kerk staat of valt.

Wetgeleerde: Comrie maakt zich vreselijk boos op degenen die de ‘kleinen in de genade’ in het nauw brengen, ja, die lieden uitmaakt als arbeiders van de satan!

Christen: Ik zal het u geheel anders vertellen. Degenen die de kleinen in de genade het daadwerkelijke geloof in Christus ontzeggen, zijn geestelijke aborteurs en zij zijn het die de kleinen, die in Christus geloven, ergeren. Beter een molensteen aan de hals gehangen en in de diepte der zee geworpen, dan de kleinen in Christus ergeren!

Wetgeleerde: Comrie zegt: “Een kind is geen vader, maar wel een mens, zo ook geestelijk.”

Christen: Als Comrie dit in direct verband brengt met zijn embryo-filosofie, maakt hij op zijn zachtst gezegd een hele grote sprong. Tussen een embryo en een kind zit nogal een leeftijdsverschil. De Bijbel spreekt wel van zuigelingen en kinderen in de genade, maar nergens van embryo's. Niemand zal u betwisten als u zegt dat er wedergeboren zielen zijn die er reikhalzend naar uitzien om tot meerdere ruimte in Christus te mogen komen. Maar als u een wedergeboorte leert zonder Christuskennis en een open schuld, is dat ronduit ketters!

Wetgeleerde: Als ik spreek over de openbaring van de Middelaar, is dat volgens mij 'de tiende ure'. Dit breng ik in onmiddellijk verband met het tijdsverschil tussen de wedergeboorte (van de discipelen) en de openbaring van Christus, wat ik 'de tiende ure' noem, en een andere gang in het leven der discipelen teweeg brengt.

Christen: Ik laat er geen twijfel over bestaan dat u uit het boekje van ds. Moerkerken 'Bethel en Pniël' letterlijk citeert. Ds. Moerkerken heeft het wel over 'de tiende ure', als zijnde een andere gang in het leven der genade, maar dan kunt u als promotor van ds. Moerkerken mij ook wel een 'stand' noemen bij 'de zesde en de negende ure', waarvan we lezen op Golgotha. 'De tiende ure' zou volgens ds. M. en u de openbaring van de Middelaar zijn (nog geen toegepaste), terwijl er tussen de wedergeboorte en 'de tiende ure' de toeleidende weg zou moeten liggen?

Ik begin me nu toch wel af te vragen hoe men dit toch allemaal verzonnen krijgt, terwijl deze zogenaamde standenleer de leer van Christus niet vertegenwoordigt, maar tegenspreekt! Hoewel ik niet aan de geestelijke staat van ds. Comrie twijfel, mag u van mij dr. Comrie in het wassenbeeldencentrum zetten, aangezien de theoloog dominee Comrie een eeuwigheid verschilt met de filosoof doctor Comrie. Ds. Moerkerken focust echter alleen op het wassenbeeld van de filosoof dr. Comrie en dat is meer dan veelzeggend.

De Bijbelgedeelten waarin met náme de leer der zaligheid geleerd en uiteen gezet wordt, wordt door u niet over gerept. Een Schriftuurlijke onderbouwing is in uw papegaaien-betoog geheel afwezig. Als er in de Schrift over de heilsleer gesproken wordt is dat niet in tegenspraak van de bevinding ervan; alleen blijft onderwijs in de kennis-weg noodzakelijk om de bevinding der zaken bijbels zuiver te houden. De leer moet dan ook niet aan de bevinding, maar de bevinding aan de leer getoetst worden.

Ik moet u zeggen, heer Wetgeleerde, dat u een constante poging doet om de bijbelse leer te verdraaien in een onschriftuurlijke bevinding. In die poging is ds. Moerkerken en zijn aanhang aardig geslaagd. ***“En daarom zal God hen zenden een kracht der dwaling, dat zij de leugen zouden geloven”, 2 Thess. 2:11.***

De lengte en de diepte van de toeleidende weg mag de Heere van u bepalen, maar ondertussen bepaalt u zelf dat de toeleidende weg 'zaligmakend' is, hetgeen een pauselijke en ketterse betovering is. Ontdekte zondaren worden ingezegend; met een zucht en een traan is men bekeerd, want men loopt immers op de toeleidende weg op de krukken van dr. Habitus. Christus mag pas meedoen als de zondaar al een eind op weg is en door een vaccinatie van dr. Actus het geloof gaat beoefenen.... Bespottelijk!

Christus weerlegt deze vreselijke dwaalleer zelfs in Zijn Hogepriesterlijk gebed: ***“En dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, den enigen waarachtigen God, en Jezus Christus, Dien Gij gezonden hebt”, Joh. 17:3.***

Dus zonder zaligmakende kennis aan de Vader en de Zoon is er geen sprake van het eeuwige leven, maar van het eeuwige verderf. Dat staat er. U bouwt op de uitdrukking: 'de tiende ure' een heilsleer, die in heel de Schrift niet te vinden is. De uitdrukking 'de tiende ure' komt nota bene maar één keer in de Schrift voor en tekent ons geen geestelijke stand. De Schrift geestelijk verstaan is geheel iets anders dan het vergeestelijken, wat ds. Moerkerken en zijn afgescheiden aanhang duidelijk wel doen, ook met met de uitdrukking 'de tiende ure'.

Onder andere 1 Korinthe 1:30 leert ons duidelijk dat al Gods ware volk in Christus volkomen is en alles bezit, namelijk rechtvaardigheid en heiligmaking: ***“Maar uit Hem zijt gij in Christus Jezus, Die ons geworden is wijsheid van God, en rechtvaardigheid, en heiligmaking, en verlossing.”***

Door de toegerekende heiligmaking van Christus zijn Gods kinderen volmaakt heilig voor God, alleen de beoefening

van de heiliging is slechts ten dele, aangezien al Gods kinderen slechts in beginsel die volmaakte nieuwe gehoorzaamheid in Christus beoefenen. Tegenwoordig zijn er velen met het beginsel van de nieuwe gehoorzaamheid al heel ver gevorderd. Als ware bergbeklimmers klauteren zij met hun heiligheidskrukken de berg Sinaï op, maar Gods geofende volk moet altijd nog aan het beginnen beginnen. Christus is haar Heiligmaking en de rest acht zij, met Paulus, schade en drek. Aan deze zijde van het graf blijft de kennis in het genadeleven altijd ten dele. Zelfs na een lang, rijk geestelijk leven, kennen we nog maar ten dele en profeteren we ten dele. De hemelse volmaaktheid is daar, waar Christus is, zittende ter rechterhand Gods. Laten we het houden bij het eenvoudige Woord Gods. De apostel Petrus zegt immers: *“Wij hebben het profetische Woord, dat zeer vast is, en gij doet wel, dat gij daarop acht hebt, als op een licht, schijnende in een duistere plaats, totdat de dag aanlichte, en de morgenster opga in uw harten. Dit eerst wetende, dat geen profetie der Schrift is van eigen uitlegging”, 2 Pet. 1:19-20.*

Het Woord is genoegzaam tot zaligheid. Ik heb geen behoefte aan profetie van eigen uitlegging, nog minder aan al die kunstelijk verdichte fabelen der filosofie, wel om die te weerleggen, voorzover ik van de Heere het licht en de gave des onderscheids ontvangen heb.

Ik wil nu nog iets over de prediking van Johannes de Doper zeggen. Sommigen roemen wel op Johannes de Doper, maar ik weet zeker dat als er een 'Johannes de Doper' zich zou aanmelden bij de doorsnee kerkelijke Curatoria, hij met meerderheid van stemmen in de ban gedaan zou worden, als zijnde een koppensneller en een aborteur van *geestelijke embryo's*. Immers, Johannes liet geen kip op de toeleidende weg in het leven, maar verwees een door de Wet verbrijzelde zondaar direct naar Christus: *“Zie, het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt”, Joh. 1:29.*

Ik heb een zielevriend die in het uur van afrekening door

middel van deze tekstwoorden tot volle ruimte in Christus gekomen is, terwijl je in die 'stand', volgens uw standentheorie, Christus nog niet kent!

U zou de stokbewaarder, die in een punt des tijds tot het geloof in Christus kwam, weer terug duwen in de gevangenis, met de woorden: “U kent Christus nog niet, want u bent nog maar een embryo.”

U zou tegen de Moorman, die bij de eerste de beste verkondiging van Jezus tot het geloof en de vrijheid in Christus kwam, gezegd hebben: “Zeg, man, u vloeit door, want u bent nog maar een embryo en dan bestaat het niet dat je Christus al kent. U bent helemaal nog niet aan de Doop toe, laat staan om je weg met blijdschap te reizen!”

U zou tegen Paulus zeggen: “Zeg, Paulus, u heeft wel een kostelijke openbaring van de Middelaar gehad, een ogenblik om nooit te vergeten, maar nu moet Hij nog wel toegepast worden.”

Ziet u nu, heer Wetgeleerde, dat heel die 'standen-leer' een godslasterlijke gebroken bak is, die geen water houdt? Sommigen hebben het over 'de mogelijkheid van zalig worden', en velen zijn met de mogelijkheid al zalig. Anderen rekenen zich rijk met algemene evangeliebeloften maar volgens de wetenschap kun je door een beloofde bril niet kijken. Nog weer anderen -waartoe ook u behoort- hebben ook nog een stand vóór de bijbelse wedergeboorte en gebruiken hiervoor het woord 'ontsluiting'. “Zien is nog geen hebben”, zo heet het dan, maar dezulken houden zich al wel voor een 'kleintje'. Volgens deze smokkeltheorie komt een wedergeboren ziel eerst in het revalidatiecentrum van dr. Habitus, om eerst met krukken te leren lopen om vervolgens na een bestemde tijd (de tiende ure?) met behulp van dr. Actus kennis te maken met de Middelaar en dan moet de ziel nóg een tijd wachten in de vrieskist van de kerkelijke bureaucratie tot zo'n ziel eindelijk eens kan zeggen: “Hij de mijne en ik de Zijne!”

Ik zeg toch niet teveel dat uw leer de bevinding der

heiligen op deze godslasterlijke wijze bespottelijk maakt? Het is de leer van het halfverloste christendom. Zó leert God het Zijn volk niet. De apostel Johannes leert door de inspiratie van de Heilige Geest: *“Ik schrijf u, kinderkens, want de zonden zijn u vergeven om Zijns Naams wil. Ik schrijf u, kinderen, want gij hebt den Vader gekend”, 1 Joh. 2:12-13.* Dat de kennis aan de vergeving der zonden en de kennis aan de Goddelijke Personen hevig bestreden kan worden, zó zelfs, alsof het lijkt dat er nooit een Godswerk aan de ziel geweest is, zodat een mens als opnieuw naakt aan de dijk komt te staan, zal geen van Gods kinderen ontkennen. Maar als men niets kent van hetgeen de kinderen, de jongelingen en de vaders in de genade kennen, namelijk, de vergeving der zonden en de kennis aan de Vader (de vrede met God), de Geest der aanneming tot kinderen, is men niet het eigendom van Christus, maar een dwaze maagd, een rijke jongeling, een ‘ootmoedige’ farizeeër en een hoogmoedige ‘tollenaar’, die niet meer hebben dan een hand vol beschouwelijke godsdienst.

Als u zegt dat elke openbaring van de Middelaar niet even helder en krachtig is, zal ieder kind van God u bijvallen. Maar als we, zélf van de drie trappen der wedergeboorte, een schematisch traject maken, zonder te beseffen dat het minste ware geloof de dingen nabij haalt die voor het vlees ongrijpbaar zijn, zijn we, op zijn best gezegd, onkundig aan de bovennatuurlijke eigenschappen des geloofs. Immers, de oudtestamentische heiligen hebben Christus door het geloof van verre gezien en omhelsd, de belofte niet verkregen hebbende. Zelfs over het minste ware geloof zegt Christus: *“Zo gij een geloof had als een mosterdzaad, gij zoudt tot deze berg zeggen: Ga heen van hier derwaarts, en hij zal heengaan; en niets zal u onmogelijk zijn”, Matth. 17:20.* Voor het minste geloof is er dus niets onmogelijk, want het geloof ziet op God, Die het onmogelijke doet.

Wetgeleerde: Ik erken wel het bestaan van de vaders in de

genade. Voor hen is het immers Pasen geworden.

Christen: Ik heb voldoende vanuit de Schrift aangetoond dat ook de kinderen in de genade kennis aan het heilsfeit van Pasen hebben in de toepassing. U doet niet anders dan Gods volk weer onder de Wet plaatsen. Er zijn veel wedergeboren zielen die door deze duistere en verdraaide leer jarenlang in donker verkeren, omdat ze niet in het Evangelie, maar in de Wet gebakerd worden. Ik kan daar letterlijke voorbeelden van opnoemen. Ik zal u dat alles in dit bestek besparen, aangezien overtuigen Gods Eigen werk is. Toen Christus in mijn leven kwam, in de hel van mijn bestaan, toonde Hij mij de sleutels van de hel en de dood en sprak Hij van vrede in mijn verloren ziel: *“En ziet, Ik ben met ulieden, al de dagen, tot de voleinding der wereld. Amen”, Matth. 28:20.* Toen was het Pasen geweest en het was morgen geweest, de eerste dag! Hoewel er wel wat aan voorafging, namelijk: *“De aarde nu was woest en ledig, en duisternis was op den afgrond”, Gen. 1:2.* De vrede met God wordt door vele afsnijdingen en nadere openbaringen van Christus steeds weer bevestigd. De eerste keer is God net zo waar, zoals Hij altijd waar is en getrouw blijft, want Hij is gisteren en heden Dezelfde, hoewel we God vaak niet voor waar houden door dat vervloekte ongelooft! Het is daarom wel noodzakelijk dat we alle grond uit onze bevinding verliezen, als grond voor de zaligheid, maar de dwaling dat u de rechtvaardigmaking niet aan het begin, maar ergens in het midden van het leven der genade plaatst en dat de vergeving der zonden niet door elk kind van God gekend zou worden, heb ik in dit gesprek genoegzaam met en uit het Woord weerlegd. De rechtvaardigmaking in de vierschaar van het geweten is een en hetzelfde als de rechtvaardigmaking door het geloof, in de vergeving der zonden, en daarmee begint het ware geestelijke leven.

Wetgeleerde: Het is niet Christus, maar God de Vader, Die de zondaar vrijspreekt.

Christen: Wat u nu beweert, is zelfs profane godslastering. De vrijspraak wordt gewoonlijk wel toegeschreven aan God de Vader, maar als Christus de zonde vergeeft, is dat net zo Goddelijk als God de Vader dat doet. Christus is immers met de Vader en de Heilige Geest één enig God Die leeft en regeert in eeuwigheid! De Farizeeën vonden het godslastering dat Christus de zonden vergaf, "*Wie kan de zonden vergeven dan God alleen?*" zeiden ze. Ik denk dat alle kerkverbanden wel vol zitten met dit soort farizeeërs. "*Doch opdat gij moogt weten, dat de Zoon des mensen macht heeft op de aarde, de zonde te vergeven (zeide Hij tot den geraakte): Ik zeg u, sta op, en neem uw beddeken op, en ga heen naar uw huis*", Luk. 5:24.

Sommigen van Gods volk zijn duidelijk door God de Vader in het gericht vrijgesproken, terwijl anderen door Christus zijn gered van het vonnis der Wet. In beide gevallen is het God, Die de goddelozen rechtvaardigt. Het ene zal wel het andere bevestigen, dat is wat anders.

Heer Wetgeleerde, uw vragen en opmerkingen waren helaas een aaneenschakeling van dwalingen en een doorlopende vermenging van Wet en Evangelie. Dat is nu de oorzaak van het halfverloste christendom, maar met zo'n godsdienst zijn we nog rijk en verrijkt, hebbende geens dings gebrek. Nicodemus was een leraar Israëls, maar wist deze dingen niet. Uit vrije genade heeft hij uiteindelijk toch nog mogen leren: "*Want Christus, als wij nog krachteloos waren, is te Zijner tijd voor de goddelozen gestorven. Want nauwelijks zal iemand voor een rechtvaardige sterven; want voor den goede zal mogelijk iemand ook bestaan te sterven. Maar God bevestigt Zijn liefde jegens ons, dat Christus voor ons gestorven is, als wij nog zondaars waren. Veel meer dan, zijnde nu gerechtvaardigd door Zijn bloed, zullen wij door Hem*

behouden worden van den toorn", Rom. 5:6-9.

Er blijft een ellendig en arm volk over, dat evenwel op de Naam des Heeren vertrouwt. God is de Getrouwe, want Hij is gisteren en heden Dezelfde. Daar moeten al Gods kinderen het van hebben, want met de mens loopt het laag af. Gods kinderen zijn als drenkelingen die zich vastklemmen aan het wrakhout op de golven. "*Sommigen op planken, en sommigen op enige stukken van het schip. En alzo is het geschied, dat zij allen behouden aan het land gekomen zijn*", Hand. 27:44. Christus is het Anker der ziel, Hetwelk zeker en vast is en ingegaan is in het binnenste van het voorhangsel, (Hebr. 6:19). Dat is de oorzaak, dat al Gods kinderen behouden aan land komen; op de stranden van de eeuwige heerlijkheid en er zal geen klauw achterblijven!

Wetgeleerde: We zullen dan maar hopen. Er is altijd nog hoop.

Christen: Ik wilde wel dat uw hoop verging en dat u eens niet meer bekeerd kon worden. Immers, "*gij zijt vermoeid door uw grote reis, maar gij zegt niet: Het is buiten hoop; gij hebt het leven uwer hand gevonden, daarom wordt gij niet ziek*", Jes. 57:10. Evenwel: er is hulp voor hulpelozen en raad voor radelozen. Christus weet raad met hellelingen en bedorvelingen, want Zijn Naam is Raad. Christus is gekomen om brandhout voor de hel tot de hemel te bevorderen, gewassen zijnde in Zijn bloed, geheiligd door Zijn Geest, voor eeuwig en altoos!

Amen, halleluja!

DOE WEL BIJ SION, NAAR UW WELBEHAGEN, BOUW DE MUREN VAN JERUZALEM OP

*O, Sions Koning, Godes Zoon
Op 's Vaders troon verheven!
Ik werp mij neder voor Uw troon!
En smee om Geest en 't Leven.
Van Uwe Kerk en lieve Bruid,
Die hier op aard moet wonen uit,
Van U, haar ziels Beminde.
Haar Hoofd, haar Troost, haar Levensvorst,
Waar naar mijn ziel gedurig dorst,
Och, dat ik U mocht vinden.*

*Ik bid U, Sion's Koning! meest
Voor zoveel dode zielen.
Och, dat Gij maakt door Uwe Geest
Dat volken voor U vielen.
Och, trek dat volk door Uwe kracht,
Voor wien Gij riep: "Het is volbracht."
Och, doet de doden horen
Uw stem van kracht en heerlijkheid,
Dat elk te recht van Sion zeid',
Daar 's die en die geboren!*

*Fontein des Levens, sterke Held!
't Is Geest waar naar wij wensen.
Och, doe eens liefderijk geweld,
Op 't hart van vele mensen.
Breng Tyriër, Filistijn en Moor,
Door Woord en Geest op 't rechte spoor,
Al zou de helle beven.
Ontroof door Goddelijke kracht,
Die vaten uit des satans macht
En doe de doden leven.*

*Daar liggen ook op 't vlakke veld,
Geworpen veel gewonden.
Die reeds wel zijn terneer geveld,
Maar nog niet zijn verbonden.
Verbindt de ziele in haar smart
En breng het Woord eens aan haar hart.
Ik zal Mij openbaren,
Aan u in uwe ziels-ellend',
Zoals het nooit de wereld kent.
Dat zij Uw lof verklaren.*

*En opent toch hun ziels-gezicht
En zet de poorten open.
En schenk aan hen geloof en licht,
dat zij tot Sion lopen.
En komen met gejuich en vreugd,
Als die tot heerlijkheid en deugd
Geroepen zijn van boven.
Opdat zij met de grote wolk,
Van Uw nu reeds gezaligd volk,
Uw Naam voor eeuwig loven.*

*Vervul Uw Kerk met Geest en Licht,
Met heerlijkheid en vrede.
Uw Name worde daar gesticht.
Och, dat toch al Uw leden,
Tot meer genade wierd geleid;
Uw beeld, Uw glans en heerlijkheid.
En dat de kroon mocht bloeien
Op 't Hoofd van U, o Levensvorst,
En laat Uw volk, dat kruisen torst,
Als cederbomen groeien.*

*Bewaar Uw wijngaard dag en nacht
En neem die in Uw hoede.
Bescherm ze door Uw hoge macht,
Schoon leeuw en wolven woeden.
En sterk met kracht Uw erfenis,
Wanneer die mat geworden is,
En geef de moeden krachten.
Vervul het heilbegerig hart,
Geef vreugd voor tranen, kruis en smart
Aan al die U verwachten.*

*Verhaast toch Babels ondergang.
Laat zich de Jood bekeren.
En Uwe zaak nog eeuwen lang,
Volkomen triumferen.
Och, leer ons met de ganse Kerk,
Dat groot en nog toekomstig werk,
Al biddende verwachten;
En na de tijd van Babels val
Als God zal wezen al in al!
Het eind van alle klachten.*

Psalm 51:20